Ч. 103 (14.646). Львів, пятниця 14. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

XIII. Зїзд КП(б)У.

XIII. Зїзд К. П. (б) У. скликали на день 25. травня. Звідомлення Центрального Комітету виголосить Станислав Косіор.

Господарський плян Совітської України на 1937 р.

5. травня ц. р. відбулося під провідництвом Петровського збірне засідання президії Ц. В. К. і Ради Народніх Комісарів УСРР, присвячене обговорюванню господарського пляну України 1937. р. Після промови Петровського Рада Народніх Комісарів такий плян ухвалила. (ВУ).

Невже кінець марш. Тугачевського?

ПЛЯНОВАНА ВТЕЧА СОВІТСЬКОГО МАРШАЛА.

„Парі Міді" повідомляє, що арештовані недавно в Москві опозиціонери мали імовірно навязати контакт із Тугачевським, який буцімто зорієнтувався, що розбудив проти себе підозріння й рішився втекти з Совітів. Свою втечу хотів він імовірно виконати підчас виїзду на льондонську коронацію. Одначе совітський уряд ударемнив плян Тугачевського таким чином, що в останній хвилині відкликав його зі складу делегації, визначуючи на те місце адм. Орлова. Часопис заповідає, що імовірно Тугачевський уже недовго залишиться на свому становищі. Одночасно часопис повідомляє з Риги, що б. начальника ленінградської військової округи ген. Корка обвинувачують, що він замало рішуче поборював агітацію опозиції у своїй окрузі. У вівторок кружляли в Москві поголоски, що ген. Корка арештували

Невдоволені жиди й араби.

АРАБИ ВІДКЛИКУЮТЬСЯ ДО ОПІНІЇ СВІТА.

Новопроголошений контингент для імміграції жидівських робітників з Палестини, який жидів невдоволив, викликав теж огірчення серед арабів. Начальний арабський комітет в Єрусалимі проголосив протест, у якому стверджує, що араби, які надіялися повного припинення жидівської імміграції, аж до часу проголошення звідомлення королівської комісії, з розпукою апелюють до цілого світу, як до свідка цього суперечного із засадничими чинниками почуття справедливости дозволу. Під цю пору коли ціла Англія тішиться, арабський світ у жалобі — підкреслює телеграма начального арабського комітету, вислана до премієра Болдуїна.

Під воротами Більбао.

ПЕРСТЕНЬ ДОВКОЛА АМОРЕБІЄТА ЗАТІСНЮЄТЬСЯ.

Авас подає, що нац. війська пішли дальше вперед і закріпилися на своїх становищах затіснюючи петлю довкола Аморебієта. Вчора рано почались нові важні операції здовж цілого фронту. **Нац. війська станули проти фортифікацій Ельгальо, які творять останню оборонну лінію перед Більбаом.**

ПОВСТАНЦІ ПЕРЕД ОСТАННЬОЮ ЛІНІЄЮ ОБОРОНИ.

Після здобуття гірського пояса Біскареї повстанцями, третя лінія оборони Більбао опинилася в полі обстрілу. **Всі вершки, які домінують над передпіллям Більбао, є в руках повстанців. Третя й остання лінія оборони баскійської столиці віддалена всього 13 км. від Більбао і переходить через місцевости Лярабецуа, Аморебієта й Лезама.**

І НАЦ. ЛЕТУНИ НЕ ДАРМУВАЛИ.

Авас повідомляє, що 6 національних літаків перелітало вчора кілька годин над Більбаом. Вони скинули кільканацять бомб у ріжних дільницях міста. Кільканацять осіб переважно цивільних вбитих.

СИТУАЦІЯ В НАСВІТЛЕННІ БАСКІЙСЬКОГО КОМУНІКАТУ.

Радіостація в Більбао надала такий комунікат: Нац. війська заатакували більшими силами урядові позиції на відтинку Салюс. Наступ відкинули уряд. війська з великими втратами для ворога. Тактика ген. Моля безустанку наступати на урядові позиції виявилася безуспішною. Урядове летунство бомбардувало вчора кілька місцевостей в околиці Більбао, зокрема Понтуґалету, де є чимало жертв з поміж цивільного населення. Три уряд. лет. ескадри завдали чималі втрати противникові.

НАЧАЛЬНИЙ ВОЖД НАЦ. МІЛІЦІЇ.

Ген. Франко іменував начальним вождом нац. міліції генерала Монастеріо. Одночасно наказав ген. Франко, що всі помічні відділи, які працюють поза фронтом мусять підчинятись тепер команді національної міліції.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Головна нац. кватира комунікує, що на фронті Харами відкинено ворога з великими втратами. На відтинку Толєдо, після останніх невдач ворога, панує тепер умовна тишина. На фронті Авіля і Софія спокійно. В Астурії артилерійські двобої. Червоні бомбардували Меріда. Від бомб згинули 2 жінки і 3 мужчин.

ЯПОНІЯ СПРОСТОВУЄ.

Агенція Домеї повідомляє, що міністерство закордонних справ заперечило урядово вісти, що їх подали деякі закордонні часописи, буцімто Японія признала уряд в Бурґосі під умовою, що бурґоський уряд підпише з Японією торговельний договір.

Присилайте передплату!

Нові акти антисемітизму у Польщі.

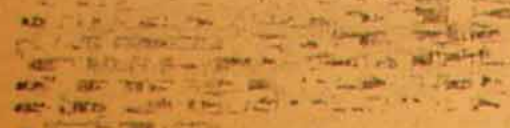
Львів, 13 травня 1937.

Пригадуємо собі, що коли ще кілька літ тому хотів хтось отверто писати про антисемітизм у Польщі, то наражувався на конфіскату, мотивовану „поширюванням неправдивих вістей", які можуть шкодити державній опінії за кордоном та внутрі грозити заколотом прилюдної безпеки. Словом, антисемітизм був чимось, про що голосно нерадо говорилося. Очевидно, всі знали, що антисемітами є — ендеки, але й до ендеції звужували всі антисемітські поклики та проєкти. І — ніде правди діти — хоч жиди безперечно страшенне терпіли на загальній господарській кризі, проте не могли нарікати, що зменшився їхній вплив на все прилюдне життя в Польщі, зокрема на життя господарське й інтелектуальне.

На те, що здвиг антисемітизму у Польщі пішов стомилевими кроками вперед, склалися три причини: 1) вплив німецької расистівської теорії, реалізованої із залізною послідовністю, не вважаючи на всю „ґроельпропаґанду" та труднощі; 2) господарська криза у Польщі, яка казала боротися за варстати праці з відкиненням усіх скрупулів та оглядів моральної натури і 3) внутрішній політичний хаос, у якому завжди зискують на значінні гасла та програми, приємні для вулиці. Антисемітизм став у цілому світі „модний": навіть у Франції Блюма, навіть в Англії, де править та консервативна партія, що у своїй домівці на почесному місці зберігає великий портрет Дізраеля, навіть у тих єдиних ще в Европі демократичних великодержавах (якщо можна підтягати під поняття демократії останні яскраво односторонні акти уряду Блюма) щораз менше людей виступає явно в обороні жидів, зате щораз більше виступає проти жидів. Ця „мода" у злуці з боротьбою за хліб перетворюється у кампанію за позиції, які в господарському світі займають жиди, чи просто — за їхні варстати заробітку. Врешті третя наведена причина — це погоня за популярністю у широкому польському громадянстві, у широкої інтелігенції і в молоді і в селян і в міщан. Нема з чого дати вулиці „панем ет цірцензес" — то дається їй жидів.

Спершу були студентські авантури. Потім кріваві бійки на торговицях, інколи зі стріляниною (Пшитик) та масовим „ексодусом" жидів (Мінськ Мазов.). Опісля прийшли вже акти багато для жидів болючіші. Прийшла відома історія з ритуальним зарізом, яка дала чудову нагоду до антисемітських виступів уже на парляментарному терені. Потім прийшла заява премієра Складковського проти побоїв, але за господарською боротьбою. Врешті відкомандирований із Букарешту тамошній військовий атташе на шефа штабу ОЗН до Варшави полк. Ковалєвський виголосив промову вже з нотками не тільки господарського антисемітизму, але й расизму.

[illegible]

В мин. неділю відбулись у Варшаві два станові зїзди: Союзу польських адвокатів та Союзу лікарів Польщі. На зїзді адвокатів прийняли довгі резолюції, оперті на засадничій тезі про необхідність „утримати польський характер адвокатури". Постанови торкаються жидів-адвокатів, аплікантів та допливу молоді на правничий факультет. Одночасно рішено, що в усіх управах адвокатської самоуправи рішучу більшість мусять мати самі поляки. Ще різкіші та дальшейдучі постанови прийняв зїзд лікарів Польщі, який просто впровадив до статуту своєї організації арійський параграф, замикаючи доступ до організації лікарям-жидам. Особливо ця остання постанова викликала велику сензацію, бо це перший випадок, щоб у спільній загально-державній становій організації стосували заборону — приймати жидів. Як повідомляє жидівська преса, кільканадцять польських лікарів навіть виступило з організації на знак протесту проти тієї постанови і буцім то мають творити другу організацію: лікарів-поступовців.

Без огляду на те, чи постанови обох згаданих зїздів будуть на 100 прц. здійснені чи тільки обмежаться до демонстрації, не підлягає сумнівові, що вони становлять поважний крок в антисемітській акції: цеж конкретні заходи обмежити доступ жидів у вільних інтелігентських званнях. Що деякі вільні інтелігентські звання, особливо адвокатське і лікарське, представляють собою своїм національним складом такий самий неприродний образ, як взагалі вся господарська структура Польщі, це річ нотрорійно відома. І коли жиди змонополізували деякі ділянки торговлі, коли нпр. майже на 100 прц. опанували були установу посередників між українськими сільськими продуцентами та міськими консументами — то проти цього виступили й українці, перебудовуючи поволи, але послідовно господарську структуру українського села та соціяльну фізіономію молодої інтелігенції, пересуваючи її на ділянки праці, досі легковаженої.

А проте „віджидівлення" — як це милозвучно пишеться — всього польського життя у державній мірі — це не така проста справа. 600.000 жидів у передгітлерівській Німеччині на 65 міліонів німців — це не те саме, що $3\frac{1}{2}$ міліонів жидів на 21 міліонів поляків у Польщі! „Маленька" ріжниця теж у царині господарської структури обох тих держав, у пропорціональному відношенні капіталів, у ролі жидів при будові держави там і тут, у значінні жидів у німецькій та польській культурі, ба навіть у родинних і товариських звязках! І тому треба рахуватися, що теперішний антисемітський гін у Польщі матиме ще ріжні вигляди та доводитиме ще до ріжних несподіванок.

Зокрема слід звернути увагу всім нашим землякам, що не слід уотожнювати антисемітської акції у цілій Польщі з українськими господарськими змаганнями чи рідним нашим гаслом „Свій до свого". Всім тим землякам, які радіють з приводу обмежування жидівських прав у Польщі, слід з притиском пригадати, що така акція відібється не тільки на жидах, але й на нас, українцях: і безпосередньо і посередньо. Безпосередньо вона відібється негайно через зменшення значіння українських представників у спільно-державних станових організаціях, де українці автоматично опиняються в ролі малозначної меншини, до якої так само торкається принцип, що можуть займати у даному званні лише стільки місць, скільки допускає пропорціональне відношення української людности до цілого населення держави Однак на місце жидів ніде українці не прийдуть: прийдуть лише поляки! І в дальших наслідках, після моди расизму, прийде мода на польську національну однорідність усіх станових організацій, прийде зачинювання українцям доступу до звань, до варстатів праці. Треба це мати на увазі і не примітивізувати проблем, що тісно зазублюються з нашою проблемою — проблемою недержавної нації.

—o—

Чиєю кольонією буде Еспанія?

Париж, 9. травня 1937.

Наші поети пишуть поезії в честь націоналістичної Еспанії. Наші „Івани без роду" гинуть у далеких еспанських полях в рядах червоних військ, а за їх душі моляться в церквах у нашій Галичині.

Перші, ці наші поети, мабуть нарікатимуть усе своє життя на невдячність еспанських віршописців, бо вони так мало писали або взагалі нічого про українських героїв хочби тих зпід Крут. А про тих других, покійних Іванів без роду, годі писати злим словом, бо про небіжчиків nihil nise bene.

Автім... всі ті події в Еспанії готові мати для долі України таке саме значіння, як і мала для нас ...етіопська справа.

* * *

Батьківщина Карла V. і Филипа II. скотилась на саме дно національної декаденції. Вже незабаром рік минає, як ріжуть себе еспанці.

А в міжчасі їх батьківщина перетворилася в поле міжнародньої боротьби. Урядово це зветься розправою фашизму з комунізмом. По правді це давній, нині відновлений конфлікт за морські шляхи на Середземному Морі.

Франція й Англія кплять собі з „Людового Фронту" Еспанії в такій самій мірі, як Німеччина й Італія з „еспанського фашизму".

Щораз частіше згадується тепер у світі імя одного Бурбона, який є старшиною англійської фльоти, з роду французом, і живе постійно з Італії — себто має всі прикмети, щоби в його особі політична вісь Льондон-Париж знайшла компроміс з політичним бльоком Берлін—Рим.

* * *

Вже старовинні римляни казали, що на світі нема нічого нового. Французький історик Безвіль у творі п. н. „Диктатори" викаже вічний закон, який володів і керує долею диктаторів. Не тільки їхні слова, але навіть і відзнаки, чи однострої їх прихильників були і є однакові в ході століть. Французька революція вимордувала своїх провідників, тепер робить те саме російська революція, а еспанські, катальонські і баскійські червоні не залишаються теж винятком від того невмолимого революційного закону.

Переглядаючи монументальний твір Рене Грусе п. наг. „Хрестоносні Походи"*) — твір про величаву християнську епопею — набуваємо теж цей постійний суспільний закон, що править народами.

Імператор Сходу Алексі Комнен боїться всіх тих чужинців-хрестоносців Годфруа-де-Буйона

*) René Grousset: Histoire des Croisade.

МИХАЙЛО ТАРАНЬКО.

Спомин про школу ім. Б. Грінченка у Львові.

Зпоміж усіх українських приватних шкіл у Львові, найбільшою під оглядом фреквенції та засягу своєї діяльности є вселюдна школа ім. Б. Грінченка на Городецькому передмісті. Вона міститься в домі ч. 95. при вул. Городецькій, який є власністю Т-ва „Дністер". Ця школа істнує на тому передмісті від 1910 р. і виконала за той час якслід своє завдання.

Памятні листопадові дні 1918 року на кілька місяців спинили правильний хід цієї школи. Від вересня по кінець жовтня 1918 р. наука йшла правильно. Дня 3. XI. 1918 в ранніх годинах шкільне подвіря було тереном першого бою за Львів, в якому згинув старшина кружка Р. Ш. ім. Б. Грінченка бл. п. І. Голубець. Школу зачинили, а старенький управитель школи бл. п. Микола Петрів, ледви врятував своє життя.

Пять місяців шкільні кімнатки світили пусткою, аж 13. квітня 1919 р. віджила школа наново.

Сталося це завдяки „Горожанському Комітетові", який під цю пору був єдиною українською громадською установою на тереві міста Львова. На „Шкільній Секції" цього Комітету, порішено на численні прохання українського громадянства з городецької дільниці, почати лекції у вселюдній школі ім. Грінченка. Цю справу припоручено мені, як секретареві згаданої секції. Було це нелегке завдання, коли зважити, в яких умовинах находилося тоді українське життя-буття у Львові. Але треба було цю справу конечно поладнати, бо української дітвори не хотіли тоді до міських шкіл приймати. Щоб заняти велику кількість дітвори, яка опинилася без науки, — треба було реактивувати своєрідну школу і згуртувати в ній дітей, які ще в вересні 1918 р. до неї вписалися (коло 360), та приєднати до неї тих, що раніше ходили до міських шкіл.

Десь з початком місяця квітня пішов я, за вказівками д-ра Льва Ганкевича, члена Г. Ком., до п. Осипа Крупи, емерит. залізничника, який мав великі впливи серед робітничих кол на тій дільниці та прохав його допомогти мені у справі. П. Крупа дуже радо згодився і ми оба пішли до бл. п. Миколи Петрова, що був від 1917 р. як австр. емерит, управителем школи ім. Б. Грінченка враз з п. Софією Олеськівною (тепер п. Федорчаковою) якої тоді не було у Львові. Ми оглянули всі клясові кімнати в будинку школи, обчислили шкільний інвентар і повідомили всі учительські сили, які були заняті при школі, щоб зголосилися до праці. День записів ми означили на 13. IV. 1919 р.

13. IV. 1919 р. — хоча над містом гуділи шрапнелі — будинок при вул. Городецькій 95 зароївся дітворою і батьками. Першого дня вписалося до школи поверх 300 дітей, а до кінця місяця це число майже подвоїлося. Діти поділено за клясами, так, що деяких кляс було по 2, навіть по 3 рівнорядні відділи, кожний по 50—60 дітей. Наука відбувалася для хлопячих відділів вранці, а для дівочих пополудні. Всіх відділів було 13.

До праці зголосилися майже всі сили вчительські, які залишилися перед облогою Львова на місці.

Кожної неділі йшла вся дітвора від І. кляси починаючи, парами на Богослуження до церкви св. Юра. Довгим вужем тягнувся цей похід під проводом усього вчительського збору (13 осіб).

Пригадується мені прегарна картина, як одної неділі стрінула дітвора на порозі церкви митр. Андрея, що виходив з ранішнього богослужения. Найменші „першачки" обступили владику, кожне тиснулося до Його рук, а деякі дівчатка подавали зворушеному Князеві Церкви китички квіток. Архиерей гладив дітвору по головках тай питав учительок про школу та умовини праці.

В місяці червні 1919 основано при школі, завдяки заходам о. крилошанина Лициняка, кухню для дожидлювання дітвори. З допомогової американської секції Г. Гувера убогі діти діставали щоденно снідання та обіди. Щоб можна було вести акцію доживи на вакаціях, заходами новоповсталої установи „Т-ва Охорони дітей і опіки над Молоддю" якої першим ініціятором та душею був суддя п. Евген Сельський — основано при школі ім. Б. Грінченка вакаційну півоселю, якої провід обняв автор цих рядків. Майже ввесь учительський збір з самопосвятою приєднався до тої акції. Дітвора збиралася щоденно як звичайно в год. 8. вранці на просторім шкільнім подвірю і звідти виходила за місто, щоб провести час на іграх, забавах та рухових вправах. Так перебувала дітвора до 1-ої години вполудне. Звуки пісень наших дітей по дорозі будили неодно приспане в чужім окруженні рідне серце.

В холодні дощеві дні діти залишалися у шкільних салях, де провідники поодиноких гуртків читали дітям казки, історичні оповідання та вчили їх нових забав, пісень і танків. Матеріялів до читання було дуже мало, тому провідники мусіли виписувати з ріжних книжок та старих річників „Дзвінка" оповідання та поезії. Саме тоді прийшла думка про конечну потребу дитячого журналика, і я почав видавати від 1. листопада 1919 двотижневик „Світ Дитини.

Новий шкільний рік 1919/20 приніс багато змін: прибула вже 5. і 6. кляса і побільшився теж склад учительського збору, вчителями, що верталися до Львова з ріжних таборів для виселенців. Тоді зорганізовано — завдяки невтомним заходам проф. Якова Яцкевича, що був справжнім опікуном школи ім. Б. Грінченка — постійні, щомісячні сходини батьків, які відтак реактивували Кружок „Рідної Школи" а згодом дали почин до віднов інших культурних та суспільних установ на цьому передмісті.

Ось кілька споминів про школу ім. Грінченка з нагоди ювилею, який в тому місяці святкуватиме ця наша школа. Події, про які я тут мимоходом згадую — записані глибоко в серцях тих, що звязані з працею при ній.

Ганкреда, Богемона, Бодуена, Тулюзького графа, які прийшли до Царгороду, щоб йому помогти. І зовсім справедливо, бо за містикою і вірою християнського лицарства — стоїть вирахована й зимна політична канцелярія: під проводом французьких феодальних лицарів, передовсім Годфруа і Бодуена, повстало королівство франків у Єрусалимі — правнотворча основа, як пише французький історик, наших імперіяльних прав на сході.

Цікаво булоб прочитати, за кількадесять років, яку правнотворчу основу дадуть ці нам сучасні події на Іберійському півострові, яких кінця ніхто не всилі передбачити?!

Юрій Студинський.

—о—

У справі принняття на педаґоґію

У ЛЬВОВІ.

Шкільний реферат У.П.Р. подає до відома, що хоч устійнено вже справу заснування педагоґії у Львові, то проте дальших подробиць у справі принять не оголошено. Тому добре булоби, щоб петенти (ки) вносили прохання безпосередньо до кураторії. До прохання треба таких залучників: 1) свідоцтво фізичної придатности до учительської служби; 2) свідоцтво зрілости; 3) свідоцтво моральности на випадок, коли петент (ка) перервав науку довше ніж рік. Поза цими головними залучниками треба додати ще метрику й опис життя. При тому пригадуємо, що за приняття на педагоґію можуть старатися в цьому році лише ті, які мають гімназійну матуру старого типу. Отже студенти університету, абсольвенти давних гімназій і т. д.

З польської преси.

Занепад польської культури.

В тижн. „Політика" (ран. „Бунт Млодих") з 10. ц. м. ч. 10 відомий вже нашим читачам польський публіцист Олександер Бохенський помістив коротку статейку п. н. „Культуркампф" з гострим осудом бешкетів польської академічної молоді та нової нагінки вшехполяків проти українців. Хід думок цієї гостро полемічної статті такий:

Автор заперечує загально поширене твердження, начеби ніодна політична партія чи політичний гурт не виступав проти ідіотичної лавкової кампанії, бійок і погромів жидів в університетах. Ми все поборювали антисемітизм, пише автор, що прибирав форму погрому. Завжди осуджували знущання над слухачами жидами чи жидівками. І вкінці завжди остерігали, щоб хамство і дурнота не запанували в польській опінії, що посуваються наперед семимилевими кроками. За упадок молодого покоління відповідальне міністерство освіти і польське старше покоління.

ВІРНА ХАРАКТЕРИСТИКА.

Молодь є такою, якою її виховали. Дикуни, дурні, люди без сліду не то що ерудиції, але хочби необхідного знання, без культури і виховання, яких могло виховати лише те страшне перехідне покоління, що тепер є в тому віці, що мусить учити інших, а яке ніколи не зуміло само нічого навчитися.

НОВА КАМПАНІЯ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

„Пишемо ці слова тому — читаємо далі, — що нині, саме тепер, коли український нарід робить нечуване зусилля з метою побороти власні осередки ірриденти, коли льояльно признає польську державність, голосує за буджетом, складає навіть на Ф. О. Н., саме в тій хвилині невідповідальний гурт політичних махерів, що бажає зробити карієру і мандати на польсько-українській ненависти, гурт, що є під впливом проф. Станислава Ґрабського, починає у Львові фазу культуркампфу, пропагує відобрати ті невеликі права, що їм ще прислуговують, підготовляє у наслідку нову фазу братовбивчої боротьби і відкриття брам комунізмові, тому терціюс ґавденс, який жде лише на польсько-українську ворожнечу, щоб поширити свій стан посідання на нашому терені.

„І хтож її веде? Хто є той старець, який сміє натягати національну тоґу і боронити „польськости" нашої дільниці? Дo чорта там! Чи це не той сам, який вручав московським генералам шаблю Собіського або запевнив у Петербурзі, що „Східна Галичина є колискою Росії"? (Дослівно). Той самий, який ганебним риським договором дав Совітам презент зі соток тисячів найкращих — бо окраїнних поляків і видає їх на жир страшного переслідування. Незрозумілий для нашої генерації хамелеон, творець нещасливої утраквізації, швендається ще по тій пустині, що нею є політична опінія, щоб при допомозі шовіністичних гасел висунутися на чоло затуманених голов, з яких складається його ідеольоґічний штаб. У незрозумілий спосіб, завдяки свому особистому чарові затримує польську думку на рівні зперед 50 років, коли ще націоналізм виявлявся в асиміляційних змаганнях. По 10-ох роках імперіяльної діяльности Мусолінія, по велитенськім перевороті у напрямі націоналізму, що його створив Гітлер, лише в Польщі, що лишається завжди позаду, загумінкової, відмежованої від великих течій заходу, товчеться ще опир насильницької асиміляції, що доводить до внутрішньої боротьби і вслід за тим до ослаблення великодержавницького потенціялу".

Далі автор радить, щоб залізною мітлою вимести назадництво і колтунерію з польських університетів, бо лише там вони виводяться і приступити до виховання вищої інтеліґенції. Слід теж поусувати мірноти зпоміж професорів університету і покасувати цілі виділи, якщо там загніздилися самі мірноти. Нехай буде мало професорів, але дійсно працездатних, щоб були ученими і давали примір студентам та не були товаришами погромів чи посміховищем. До високих шкіл слід допускати лише дійсно відзначаючих учеників, а бідним признати такі стипендії, щоб могли дійсно вчитися і не журитися за прожиток. Слід замкнути університети перед бандою паничиків, які надаються до всього іншого, лише не до інтеліґенції.

Вкінці автор ломить руки над упадком польської науки і літератури. Рятунку сподіється автор від високого наукового авторитету, який є теж державним авторитетом, від Президента Польщі. До нього звертаються очі того всього, що не є ще хамською дичю; стоїмо перед Рубіконом, з одного боку якого є відродження, з другого капітуляція перед сконденсованою дурнотою і розводненою анархією.

До цієї гострої, але правдивої і вірної характеристики польських вшехполяків та розполітикованої молоді дійсно нема що додавати.

Чи Італія покине Лігу Націй?

В політ. французьких колах передбачують, що першим ефектом розмов між Мусолінієм і Ґерінґом буде в першу чергу виступлення Італії з Ліги Націй і стріча Гітлера з Мусолінієм. Підчас цієї зустрічі імовірно проголосять спільну заяву, яка може викликати поважні зміни в міжнародній ситуації. Про ці італійсько-німецькі пляни знають уже відповідні чинники в Льондоні від кількох днів, але приймають їх зовсім спокійно.

ЗА ОКЕАНОМ.

ВЕЛИЧАВЕ УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО У КЛІВЛЕНДІ.

В неділю 18. квітня було гарне українське свято у Клівленді, Огайо. Це був концерт для вшанування памяти Шевченка й відслонення його бюсту, що його виконав славний український артист-різьбар Олександер Архипенко. Бюст буде поміщений в Українськім Городі у парку Рокефеллера.

На концерті були продукції хорів, сольові співи і гра на фортепяні, деклямації та промови. Замітні промови були о. д-ра Миколи Копачука, представника „Провидіння", о. Василя Мереньков, адвоката п. Омара Малицького й адвоката п. Івана Ярова з Канади.

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ" АНҐЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ НА БРОДВЕЮ В НЮ ЙОРКУ.

Дня 8. і 9. травня ц. р. в театрі „Венеція" в Ню Йорку виставили в перше анґлійською мовою славну українську оперету „Запорожець за Дунаєм". Покищо відбулись тільки три вистави: в суботу 8. травня ввечорі, у неділю 9. травня пополудні і ввечорі. Якби українська суспільність Ню Йорку й околиці добре зрозуміла значіння цього підприємства і піддержала якслід наше рідне українське мистецтво (так напр., як італійці піддержують своє італійське мистецтво), то впорядчики цеї вистави може рішились би дати ще кілька вистав „Запорожця" і в такий спосіб ознайомилиб велике число чужинців з нашою прекрасною оперовою музикою. Українська Театральна Компанія міста Ню Йорку рішилась нарешті прорубати дорогу українському мистецтву на широкий Бродвей. Там, на Бродвею, зосереджується все мистецьке життя Америки. А доки ж будемо ховатись по закутинах? Чиж направду не маємо нічого, щоб гордо виставити перед цілим світом? Представлення відбулися з участю першорядних американ. артистів, які вже добули собі імя і славу на американській сцені. Спеціяльно вишколений хор, з кількох десятків фахових співаків, віддав чарівні хорові точки „Запорожця" анґлійською мовою д. добре. Велика симфонічна орхестра під проводом проф. Якова Каззе, який диригував „Запорожцем" у нашого славного Кропивницького, тоді, як цю оперету виставляли для російського царя Миколи II. супроводила виставою на Бродвею. Два балети: український і турецький прикрасили другий акт і новий, доданий, четвертий акт: у гаремі турецького султана. Цілком нова сценерія. Чарівні світляні ефекти. Прекрасні костюми... Словом: впорядчики поставили це діло так, щоб чужа публика вже раз зрозуміла, що чи не найкраща музика у світі йде з нашої України, та що найбільші композитори, чи то російські, чи польські, чи німецькі, тягнуть з нашої музики, що їх хочеться, збагачуючи славу своїх народів нашим коштом.

ЗГОРІЛА УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА У ВІЛИНГ, ВЕСТ ВЕРДЖИНІЯ.

В неділю вночі 18. квітня ц. р. повстав від електричних проводів вогонь в українській католицькій церкві Пр. Діви у Вілинґ. Шкоди на тисячі долярів. У церкві лишились тільки лавки. Місцевий парох, о. Степан Склепкович, хоч сам тяжко захорів, то з нараженням власного життя винятував Найсвятіші Тайни з головного престола, які відтак латинський священник переніс до своєї церкви. Роботи коло відбудування церкви зачнуться небаром. Асекурація видатків не покриє, тому на цю ціль відбудеться збірка.

ПОМЕР МИКОЛА РОШКО.

В неділю 11. квітня ц. р. помер на недугу серця Микола Рошко, член і скарбник Т-ва ім. Т. Шевченка, 13. відділу „Провидіння" у Філядельфії, проживши 54 роки. Покійний полишив жінку й сиротами 4 синів і 2 доньки. Микола Рошко походив з Галичини із с. Климця коло Лавочного у стрийськім повіті. Членом „Провидіння" став він 15. III. 1916 р.

Вписи до вселюдних шкіл Р. Ш. у Львові.

17.—24. травня.

Українці м. Львова і львівського повіту!

Стоїмо на порозі нового шкільного року. Для батьків журба: до якої школи записати дитину, свою надію і надію українського народу.

Чи треба над цим довго думати? — Ні! — Відповідь можлива тільки одна: українська дитина — до української школи!

Українські батьки! Ваші діти є також дітьми українського народу. Вони житимуть серед українського народу та працюватимуть в українських установах і підприємствах.

До цього треба мати щире українське серце, вільну українську думку, тверду й непохитну волю, а це дасть „Рідна Школа".

Тому кличемо вас, українських батьків: у кого є діти, записуйте їх до українських шкіл „Рідної Школи" у Львові!

Вписи до всіх вселюдних шкіл „Рідної Школи" у Львові відбуватимуться у днях від 17. до 24. травня ц. р. включно, від год. 8—13. і від год. 16—18.

АДРЕСИ ВСЕЛЮДНИХ ШКІЛ РІДНОЇ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ:

Для Середмістя і Стрийської (Галицької) дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Т. Шевченка, вул. Мохнацького 12.
6-клясова хлопяча школа ім. Т. Шевченка, вул. Супінського ч. 21.

Для Городецької і Янівської Дільниці:

7-клясова хлопяча школа ім. Б. Грінченка, вул. Городецька 95.
6-клясова дівоча школа ім. Б. Грінченка, пл. св. Юра ч. 5.

Для Жовківської дільниці, Замарстинова і Знесіння:

6-клясова мішана школа ім. Короля Данила, вул. Жовківська ч. 62.

Для Личаківської дільниці:

6-клясова мішана школа ім. Князя Льва, вул. Крупярська 15.

Левандівка:

6-клясова мішана школа, вул. Варшавська ч. 8.

Клепарів:

Всенародня мішана школа „Народній Дім" (біля церкви)

Українські батьки м. Львова і громад львівського повіту!

Вписуйте свої діти до вселюдних шкіл Рідної Школи у Львові, де кому ближче і вигідніше. Докажім ділом, що розуміємо правду слів: „У рідній школі наша будучність!".

Повітовий Союз Кружків Рідної Школи у Львові.

З подвигів москвофільського священника на Лемківщині.

В селі Костарівцях, пов. Сянік, від кінця квітня 1936 р. є парохом о. Венгринович, спроваджений туди бувшим канцлером римнанівської курії о. Полянським, з Лаврикова, пов. Рава Руська. У цьому селі був парохом 14 літ о. Гамерський, по його відході о. Салук, що зробив дуже багато для піднесення релігійного і католицького духа в парохії як примірний і ревний священник. При церкві в Костарівцях істнував гарний церковний хор, брацтво „Апостольства Молитви" до Серця Ісусового і брацтво Найсвятішої Евхаристії, для членів яких відправлялися окремі богослуження зі суплікаціями. Церква була завсіди переповнена вірними, що не жалували і матеріяльних жертв на віднову та прикрашення церкви й будову нової дзвіниці. До церкви дуже радо горнулася молодь і старші, бо їх усіх вумів прнєднати о. Салук своєю ревністю і своїми проповідями. Моральність села піднеслася помітно і воно стало взірцем для цілої околиці.

Але о. Салук мав одну хибу, дуже велику в очах римнанівської курії — а саме був щирим та діяльним українцем. Цього й вистало, щоб його усунути проти волі парохіян і його місце призначити для москвофіла о. Венгриновича. Усі заходи парохіян, щоб полишити в Костарівцях о. Салука, не мали успіху.

Новий парох о. Венгринович по своєму приході розвязав оба згадані брацтва, призначені для ширення релігійно-католицького духа, розвязав церковний хор і без причини усунув дотепер. дяка Павла Патроника, настановляючи на його місце дяком Йосифа Бурку. В селі повів москвофільську агітацію і різко поводився з парохіянами, навіть у церкві. На проповідях, якщо їх мав, не згадував про догми католицької церкви і його поведінка нагадувала радше православного, як католицького священника. Бувшим членам церковного хору заказав співати в церкві навіть на самоїлку і коли почув, що хтось з них співає, відвертався від вівтаря, зневажав такого публично і дальше правив тиху Службу Божу. Так було другого і третього дня Різдвяних Свят ц. р., коли у церкві була перебрана по цивільному державна поліція, і на Новий Рік, коли до церкви прийшов комендант поліційної станиці — очевидно в цілях інспекції.

Різка і невідповідна поведінка о. Венгриновича в церкві і поза церквою супроти своїх парохіян, розвязання католицьких брацтв і церковного хору, москвофільська агітація в парохії, що не хоче бути московською, змусили парохіян звернутися до римнанівської курії з проханням забрати з їх парохії о. Венгриновича. Висилали люди щось пять депутацій з письмами та з наведенням фактів проти о. Венгриновича — спершу до завідателя адміністратури о. Полянського, опісля до апостольського адміністратора о. д-ра Медвецького. Останній зразу обіцяв піти парохіянам на руку, а при кінці за намовою свого головного дорадника, старого і ряного москвофіла о. Сікежинського, ем. катехита народніх шкіл у Сяноці, ще й вилаяв делегатів на спілку зі своїм дорадником.

Вислід такий, що вірні в Костарівцях, справді ревні католики, бойкотують місцеву церкву, не хотячи бути предметом зневаг ворожого їм москвофільського пароха, що лає та зневажає їх публично навіть у церкві. Не осягнувши нічого в Риманові, з кінцем березня ц. р. внесли вони письменну жалобу до Конгрегації для справ Східної Церкви в Римі з наведенням фактів, що ілюструють поведінку о. Венгриновича як пароха в Костарівцях, та з проханням, щоб спричинила його усунення з тої парохії.

Підпишуть італійсько-німецьку військову умову?

У римських політ. колах кружляє поголоска, що в найблизший понеділок зустрінеться Гітлер з Мусолінієм та, що тоді підпишуть також німецько-італійський військовий і політичний договір. Між іншими точками цей договір має забезпечити незалежність Австрії. Щодо місця зустрічі є дві евентуальности: перша, що канцлер Гітлер мав би приїхати до Венеції з ген. Ґерінґом і відтам поїхати до Риму, друга, що Мусоліні мав би поїхати до Німеччини. Ця друга евентуальність можливіша, бо в суботу 15. ц. м. німецька делеґація під проводом ген. Ґерінґа виїде до Венеції, де стріне Мусолінія, якого відтак відвезе до Берхетесгаден. Там чекатиме вже Гітлер.

—o—

З листів до Редакції.

Вельми Шановна Редакціє!

В ч. 100. „Діла" в рубриці „З відчитової салі" Ваш кореспондент, реферуючи мій відчит: „Два причинки до історії Гал.-Вол. Держави", подав хибно назву города, згаданого в угорській грамоті з 5. січня 1932, як посілість галицького князя. Цей город названий у грамоті не „Марк", але „Мачк". У дійсності це город і округа „Мачва" (по угорськи Macsó) на схід від устя р. Дріни до Сави. Додам, що зверхня влада кн. Льва Даниловича над частиною Березької столиці (а не над цілою!) тревала що-найбільше 1½—2 роки. Прошу це ласкаво справити.

З високою пошаною

Мирон Кордуба.

Кінець коронації Юрія VI.

Після присяги і молитви король клякнув, приняв святе причастіє, тоді примас Англії помазав чоло короля свяченою оливою. На плечі королеві накинули пурпуровий плащ. До короля наблизився перший паж Англії і вложив йому золоті остроги. Архиєпископ вдарив старинним мечем короля двічі по рамени і вложив на палець короля перстень Едварда Завойовника.

Двірські достойники принесли золоте яблоко і скиптр. Примас Англії взяв корону Едварда Святого із престола, пажи Англії підняли її, а архиєпископ вложив її на голову короля.

Хор і всі присутні заспівали державний гимн.

У „Товері" вдарило 21 гармат, на знак, що король коронований. Примас вложив корону на голову королевої і сказав:

„Боже, ти вложив золоту корону на голови Твоїх слуг! Дай їм також силу, мудрість і бережи короля і королеву для щастя Англії."

Після того перед королем і королевою клякнули князі і присягнули вірність королеві, опісля присягнули пари Англії. Архиєпископ поблагословив усіх і органи заграли „Те Деум!"

Королівська пара під золотим бальдахімом вийшла з катедри та відпочала пів години у сусідній кімнаті. Опісля разом з учасниками коронації віділхала вона золотими каритами до палати; похід тривав дві години, міліонова юрба приглядалась походові з ентузіязмом; увесь час панував великий порядок.

В годині 22.30 виголосив король перед мікрофоном промову до своїх підданих, опісля появився з королевою на бальконі. Юрба витала його оваційно.

ІРЛЯНДЦІ ДЕМОНСТРУВАЛИ ПРОТИ КОРОЛЯ.

Підчас коронації ірляндські республиканці демонстрували на вулицях Дебліна проти того, що Юрій VI. коронується на короля В. Британії та Ірляндії. Демонстранти повибивали виставові шиби, за якими були предмети звязані з коронацією та побили прохожих, які мали коронаційні відзнаки. Після довгих зусиль поліція зліквідувала заворушення. Є кількадесятьох ранених, з того 4-ох важко. В четвер в год. 8.15 рано в Дебліні бомба знищила памятник Юрія II.

Абисинія дістане автономію?

Як подають з Каїра, в Адіс Абебі ходять поголоски, що заноситься на реорґанізацію адміністраційної системи в Абисинії: там мав би повстати окремий уряд з міністерствами й окремим буджетом.

Маршал Ґраціяні небавом виїде на лікування до Італії; з огляду на стан здоровля він здається не скоро вернеться до своїх службових обовязків.

ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА ІМПЕРІЇ.

В найближчу суботу відбудуться під проводом Мусолінія пленарні збори всіх 22-ох корпорацій, щоб устійнити нову господарську політику, нагинаючи її до потреб імперії.

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Щирість і правда перед дітьми.

Часто одна мама скаржиться перед другою: „Маю дитину, спокійне, тихе, тримає чистоту і порядок, добре вчиться, але одну хибу має, з якою не можу собі дати ради — говорить неправду. І звідки воно цього навчилось? Не караю його гостро, все наказую, щоб говорило правду, а воно бреше і бреше і то нераз вигадує такі якісь неймовірні речі, що просто не розумію, звідки взялась та фантазія і на що воно таке вигадує!“ Друга мама на це похитує головою, зідхає та й своїм жалем поділиться, що і її Оленка, Славка чи Данко теж часто говорять неправду.

Пішла гостя, з якою ділилась мама своїми жалями. Дитина була свідком тої розмови і червоніла та блідла, коли власна мама перед чужою гостею на неї наговорювала, як то вона говорить неправду. — „Мамусю! Таж я мамусі все правду говорю, а мамуся говорить пані М,. що я часто брешу!“ Сльози зворушення і жалю крутяться дитині в очах. — „То нічого любцю, то я так казала про тебе пані М., щоб її бідну заспокоїти, що не тільки її діти недобрі, але ти того перед нею ніколи не зрадь!“ Дитина задумується і відходить у свій кутик.

За хвилину дзвінок у передпокою. Служниця йде відчиняти. — „Скажіть, що мене нема дома“ — навчає її мама, а мале там у куті тільки здивовано підводить головку і дивиться допитливо на маму: „Нема дома? Алеж мама дома, чому казати, що її нема?“ Мама помічає цей допитливий погляд і хоче заспокоїти дитину. — „Я змучена та маю ще багато роботи, а гості знову мені час заберуть; просто їм цього сказати не можна, тому хай Маруся ліпше скаже, що мене нема дома.“

Вертається тато з бюра. Мама оповідає йому, що купила собі матерію на суконку: „І знаєш, дуже дешево“ — потішає вона нахмуреного тата. Доньця була з мамою у крамниці і до її уважного вушка добре вбилась ціна, що мама по довгому торзі заплатила за матерію, а тут знову цілком щось інше чує. Мама вдоволена, що тато заспокоївся, а вона вже десь там гих переплачених пару золотих заощадить, і в хаті спокій. Вона не помічає здивованого погляду дитини. По хвилині тато підносить від ґазети очі: — „Зустрів сьогодні пана Н. Його жінка хвора. Ти зайшлаб, відвідала її, випадає якось, а заразливого вона нічого не має.“ Мама хмуриться. Не любить вона тої пані Н., але іти треба, бож пан Н. вже нераз робив її чоловікові прислуги і може ще на щось потрібний буде. На ту візиту бере з собою і доню і та бачить, як мама потішає паню Н. та яка з нею мила і привітна.

За кілька днів у хаті авантура. Мама огірчена, доня заплакана, тато за обідом похмурий — доня сказала мамі вперше неправду. І зовсім у тому не було потреби, бож мама її не каралаб за таку дрібну провину. Дитина нічого не розуміє, вонаж тільки хотіла мамі заощадити зайвого хвилювання, бо так її дуже-дуже любить, і тому не сказала правди про свою провину. І така правдомовна до цього часу доня починає поволи говорити неправду. **Х. К.**

Жіноча поліція в Польщі.

Ті, що живуть у більших містах центральної Польщі і навіть львовяни мають нагоду побачити час до часу уніформовану поліційну аґентку на вулиці і відти тільки знає більшість нашого громадянства про іствування такої жіночої поліції. В пресі українській про цю поліцію нічого не пишуть і про її діяльність не згадують, але і преса польська мало присвячує тій жіночій поліції уваги. А тимчасом діяльність її для жіноцтва не байдужа, а на провінції може навіть і необхідно знати про ту поліцію тим, молодим жінкам, що самостійно пускаються до більшого міста в пошуках за працею, або в дальшу подорож, бо діяльність тої жіночої поліції є саме скермована на оборону необізнаних з міськими обставинами молодих жінок, боротьбу з проституцією, боротьбу з торговцями живим товаром (так званими торговцями „білими невільницями“) та на боротьбу з дитячою злочинністю й охорону малолітніх.

Жіноча поліція в Польщі істнує від 1925. року. Того року влаштовано у Варшаві перший курс для поліційних аґенток. Трівав він три місяці і закінчило його 29 кандидаток, з яких по укінченні 25 лишилося працювати у Варшаві, а 4 розпочали свою працю в Лодзі. З того часу відбувались час до часу довші й коротші курси для поліційних аґенток, які йшли на працю по ріжних більших містах. Сьогодні є в цілій Польщі 148 працюючих аґенток, а в березні цього року закінчили новий курс поліційних аґенток ще 52 кандидатки. На таких курсах дістають майбутні аґентки всю потрібну для своєї праці підготову, але крім того мусять вони ще й фізично відповідати свому завданню. На курси такі приймають дівчат і жінок по шестій клясі середньої школи, але є чимало аґенток і з покінченою середньою школою, та навіть і з вищими студіями.

Коли скількість жіночих поліціянток значно збільшилася, створено окрему централю, яка кермує працею поліційних аґенток у цілому краю. Шефом тої централі є жінка-офіцер п. Софія Палеольоґ, шефом варшавської жіночої бриґади, яка, очевидно, є найчисленніша, є Галина Сеймінська.

Найуспішнішою працею цих аґенток є праця серед жінок-проституток та малих злочинців. Також у боротьбі з ріжними порноґрафічними виданнями виявляють поліційні аґентки чималу зручність. Діти злочинці, тобто малі вуличні злодії, жебраки, безпритульні і покинуті своїми родичами, знаходять добру опіку у тих аґенток. Звичайно такі діти мають ласкавіше обходження у жінок і скоріше набирають до них довіря, ніж до аґента мужчини. Навіть чи йшовши з домів поправи, де виховою таких дітей займаються аґентки, часто ті колишні малі злочинці приходять до аґенток по пораду у справах праці тощо.

Особливо тяжка є боротьба з торговцями „білими невільницями“, бо ці торговці страшенно обережні і їх дуже тяжко викрити. Свою працю ведуть вони дуже зручно і дбайливо затирають за собою всі сліди. Часто аґенткам треба пускатись на великі хитрощі і небезпеку, щоб віднайти слід нещасної жертви. Здавалось би, що у XX. столітті така торговля вже не повиннаб мати місця, бож сучасна молодь дістає досить пересторог і цілком інакше виховання; одначе матеріяльна біда та наївність пхає дуже часто молодих жінок у руки тих озвірілих торговців, які вивозять свої жертви в ріжні полудневі країни та поводяться з ними гірше, ніж худобою. Варто тут зазначити, що саме з Галичини дуже великий відсоток молодих жінок падає жертвою тих ошуканців. Як ця галузь злочинности сильно розгалужена, можна судити з того, що недавно у самій тільки Варшаві зловили банду торговців живим товаром, що мала 37 членів. У цій галузі співпрацює польська жіноча поліція з міжнародньою жіночою поліцією та з ріжними організаціями, що ведуть тяжку боротьбу з торговлею білими невільницями. Взагалі-ж поліційні аґентки мають тісний звязок не тільки з державними та самоврядними установами, але й ріжними товариствами, які мають подібні завдання до їх праці. Коли навіть якусь кандидатку приймають на поліційні курси, то вона мусить виказатися працею в якомусь товаристві чи громадянській установі.

Жіноча поліція в Польщі зрівняна у правах з поліцією мужеською. Аґентки дістають таку саму винагороду за свою працю. Кожна аґентка працює самостійно, але підлягає кермі своєї шефині бригади, до якої вона належить. Часто аґенткам доводиться виконувати ролю не тільки караючого злочинчинника, але й запобігавчого і ця праця може чи не найважніша. Поліційну уніформу носить тільки незначна кількість аґенток; решта виконує свої обовязки по цивільному.

НАШ ДІМ.

ПОРЯДКИ В ШАФІ

Ось, ось почнуться літні ферії і може пощастить нам кудись виїхати з непривітного міста. Але передтим чекає нас прикра робота — треба упорядкувати цілий дім. **Прийде черга і на нашу шафу.**

Якийсь мудрагель сказав: „Коли взагалі хочете осудити господарність та охайність жінки, то загляньте до її шафи, а вона вам про це найліпше посвідчить“. Може це переборщене, але в цьому є таки чимало правди. Отож роблячи загальні порядки, упорядкуйте час до часу ґрунтовно і свою шафу, щоб цікаве око, заглянувши туди, не осудило вас так, як той мудрагель.

Теперішні так звані „тридількі“ шафи дуже придатні до того, щоб у них утримувати постійний порядок, але і в них треба час до часу зробити основний перегляд, особливо зі зміною сезону. Та навіть коли ми ще й не дійшли до такого люксусу, як трьохчастинна шафа і маємо ще шафи стародавні, то й там треба зробити собі відповідний поділ. У шафі трьохчастинній маємо окремо полиці на білизну й окремо розвішуємо одежу. Коли користуємося ще шафами стародавніми, то маємо на білизну або цілу окрему шафу з полицями, або бодай якусь комоду (тримутку), призначену на ту ціль. Отже почнемо від білизни. Починаючи робити наші порядки, підсуваємо собі ближче до шафи більший стіл, або два-три менші, і випорожнюємо полицю за полицею, сортуючи рівночасно все білля. Окремо відкладаємо теплу білизну, бо її треба на літо інакше уложити, може навіть зложити в окреме місце. Випорожнивши полиці, витираємо їх звогченою злегка шматочкою, яку можемо трохи покропити терпентиною, що її так не люблять молі, або злегка наперфумувати якоюсь кольонською чи іншою водою, що передасть свій запах біллю. Перфумуємо тільки ті полиці, що на них складаємо білля застільне. Білизна постільна, як також столова (хоч цю останню ліпше складати в окремому місці) є ліпше неперфумована. Коли наші полиці не є в середині лякованї, то каки ліпше прикрити їх тонким білим папером, щоб білизна десь не зачіпилась об дерево. Тоді починаємо складати білизну назад до шафи, гарненько її перед тим перевітривши. На найвищі і найнижчі полиці складаємо речі найменш уживані, щоб не треба було за кожною дрібничкою тягтися або згинатись. На найдоступнішу нам полицю складаємо ріжні дрібниці, щоб шукаючи за ними, не перевертати цілої шафи (хустинки до носа, ріжні комірчики, отяжки та інші дрібниці). Щоб „пан дому“ не робив вам авантур, бо погубились його шпильки та ґудзики, **подбайте для нього** про окрему більшу коробку, де сховаєте його „мужеську гордість“ — комірці та невеличке пуделочко, яке можете навіть вкласти до комірців, на ґудзики та ріжні інші дрібниці його тоалети. Кравати все є ліпше вішати, бо навіть дбайливо поскладані в окреме пуделко, вони скоріше **мнуться. Для краваток є** добре прикріпити до внутрішніх дверцят шафи спеціяльні вішаки, які купите тепер у кожній відповідній крамниці. Флянелеву зимову білизну або білизну вовняну складаємо окремо, до якоїсь більшої коробки, яку можемо помістити на найнижчій полиці. Особливо дбайливо укладаємо білизну вовняну, добре забезпечуючи її від молів (розуміється, що вся така білизна мусить бути добре випрана). Для дитячої білизни є добре мати окреме місце в якійсь меншій шафі, до якої дитина має легкий доступ і де її змалку привчаємо утримувати порядок самостійно.

Зробивши порядок з білизною, переходимо до **шафи з одежею.** Тут той самий принцип. Передовсім усе з шафи виймаємо, перевітрюємо, відчищуємо, сортуємо. Найліпше є завішувати всі суконки на вішаках, які ми відповідно наперед собі приготовляємо. Такі вішаки-раменка добре купувати обвинені матерією чи якимсь іншим мягким або самим їх чимсь обвинути так, шоб суквя не висіле **на дереві чи металю. Дуже добре** до цього надаються наші старі шовкові панчохи. Відрізуємо подерті ступні вище пяти, а гору панчохи нарізуємо на нешрокі паси і ними омотуємо раменка. Розвішуємо суквні в шафі так само, як укладаємо білизну: найменш потрібні сукні у найдальший кут, найбільш ношені ближче, під руку. Вовняні сукні, яких у літі не потребуватимемо, відділюємо окремо і добре забезпечуємо від молів. Сукні мусять висіти вільно, не стиснені одна на одну, долину шафи вистелюємо папером, щоб поділ наших довгих вечорових суконь не чіпався дерева.

Зле є давати на долину шафи **обуву.** Всі черевики найкраще тримати в окремому місці на спеціяльних полицях, але коли вже ми змушені ховати бодай ті новіші до шафи, то треба, щоб на долині шафи з одежею була спеціяльна шуфляда, або бодай відділене полицею місце. Обуву в такому разі утримуємо у великій чистоті і ніколи не даємо невичищені та запорошені черевики до шафи. Для **капелюхів** необхідне окреме пуделко, якого теж не тримаємо, як це часто водиться, в шафі, а десь у догідному для нього місці.

Порядки в шафі — річ марудна і вимагає багато часу. Тому поділіть ваш час так, щоб на ту роботу ви мали що-найменше вільного пів дня, а може й цілий день. Робіть ці порядки найліпше тоді, коли чоловік у бюрі і діти в школі, бо інакше якісь дрібниці вам безслідно десь зникнуть, а до того ще й почуєте нарікання на непорядок у домі. **Рита.**

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Американська історія.

Як колись пили?

Як колись пили в Америці, видно з того, що поміщено в записках першого братства тверезости, що повстало в Саратога 1909. р. Один член братства, торговець деревом, казав на зборах товариства, що на кожного робітника потребує кварту горілки на день. В Морріставн, Масс., братство тверезости порішило, що ніякий член братства не сміє випивати щоденно більше, як один пайнт (0.5 літри) самогонки. Тоді це називалося тверезістю.

Секта Методистів мусіла перевести ухвалу, що забороняла своїм членам виробляти й торгувати горілкою. А нині секта виключає із своїх парохій за випиття одної склянки пива!

Американські двобої.

Не минуло ще сто років, як Америка була справжнім краєм смертних двобоїв. Мода на таку розправу між двома ворогами істнує ще й нині по інших краях, але найчастіше все кінчиться вистрілами в повітря, або задрасненням до першої крови. Американські двобої кінчилися звичайно смертю одного, а часом й обох противників.

Пишуть про генерала Джексона, котрий пізніше був президентом Злучених Держав, що коли він укладав мету у двобоях на пистолі, то віддаль між двобійниками була всього шість або девять стіп, значить два або три кроки. Тяжко було промахнутись.

Сам Джексон убив у двобою Карла Діккінсона. Хоч сам важко ранений, він останнім зусиллям підніс пистолю й убив свого противника влучним вистрілом. Сенатор із Верджінії, Мейсон, погиб у двобою від кулі з кріса — на віддалі 6 кроків.

Ніхто не посмів відказатись від такого немудрого поладнання навіть малого непорозуміння, боячися, щоб не проголосили його нікчемним трусом. Найрозумніші, спокійні люди мусіли виходити на смертний бій за марницю. Американські двобої стали правдивими страховищами. Так напр. клали в закриту посудину одну білу й одну чорну кульку. Хто витягнув чорну, мусів виконати самогубство. Як не було під рукою кульок, то брали талію карт і хто витягнув меншу, мусів убити себе. Або знов пускали обох противників до темної кімнати, де вони шукали за собою й так довго стріляли, аж доки один не згинув.

Нині закон вважає й карає за двобої, як за звичайні злочини убивства, а колись вважали їх за справу чести.

Як катували людей.

Перед сто роками кара смерти була установлена за такі злочини: душогубство, підпал, злом, злочинний напад, знасилування й державна зрада. В деяких стейтах була ще кара смерти за фальшівництво грошей і крадіж невільників.

У північній Кароліні карали фальшівника грошей в той спосіб, що прибивали його праве ухо до стовпа, де він стояв три години; потім відрізували те ухо й завдавали трицять девять ударів батогом, а опісля випалювали букву С на правій і букву М на лівій щоці. В додатку замикали на довгі літа в тюрму. Ці жорстокі закони перебрали американці з Англії, що була матірним краєм для переважної частини населення. Не забудьмо, що англійці вішали колись людей за крадіж одної вівці, за пачкування, а нераз і за звичайне злодійство.

В тих не дуже давніх часах було чимало морських розбоїв. Поміж славнішими морськими розбишаками видніють імена трьох братів Ляфіт, що мали під своєю командою більше ніж чотириста опришків. Їх осідком був острів на захід від місця, де ріка Місісіпі вливається до моря. Вони торгували награбленим добром цілком явно й жили великопанським життям.

Коли Англія розпочала воєнні кроки проти Злучених Держав, браття Ляфіт зголосилися до президента Джексона з охотою вступити до американської армії. В Ню Орлінс вони і двацять їх піратів відзначилися великою відвагою та влучними стрілами з гармат проти англійців. За ту прислугу президент простив їм їх морське розбишацтво, звільняючи зовсім від вини й кари.

Між американськими піратами находимо багато імен, а між ними значніші: Мек Грегор, Орі, Морген й інші. Улюбленим спортом морських розбійників були напади на еспанські кораблі. В такий спосіб награблене добро дало початок великого багатства неодній американській родині. Другим розбишацьким спортом — на суші — були напади на почтові й експресові вози. Злучені Держави мусіли вживати чимало зусиль, ки спинили ті грабежі.

Коли подивимось на минуле й порівняємо з теперішним, то побачимо великі матеріяльні осяги, в такій мірі, що нема на світі другого такого краю як Злучені Держави. Але вкупі з тим бачимо також, що прибрана батьківщина українських емігрантів має найбільший відсоток злочинів і вбивств. Між останніми велике число убиття рідного батька або матери.

Занедбане виховання.

Фед. уряд за посередництвом своїх Джі-менів припинив уже багато бандитів і ракетерів ріжного роду, але всі заходи поліції, судів і урядів не можуть довести край до такого морального стану, як бачимо в інших цивілізованих державах. Тому мудрі американці говорять щораз частіше, що виховання молоді у прилюдних школах лихе. Молодь виходить із шкіл без духового ідеалу. Її міркування є, щоб добути гроші й мати „гуд тайм“.

Американські школи виховують спеціялістів без загальної освіти. Вони тренують до одної роботи чи професії, а поза тим не журяться, щоб в людини розбудити почування для правди, краси й добра. Замісць громадянських чеснот, ідеалом молодика є робити гроші — в якийнебудь спосіб.

Шкільна система випускає у світ себелюбів, готових на все, щоб задоволити свій егоїзм. Переважна частина вважає всі людські ідеали за пустяки, що не вартують думки.

З усіми матеріяльними надбаннями Злучені Держави є під духовим оглядом дуже вбогі. Масове виховання в Америці потребує великих і швидких реформ

ВІДКОЛИ КУРИМО ПАПІРОСКИ.

Якщо маємо вірити статистиці, то в цілому світі консумують приблизно 2,500.000 тон тютюну річно. Одначе досі ніхто ще не устійнив де, коли і хто почав курити першу папіроску.

Дехто каже, що французькі вояки навчилися від тубильців в Альжірі курити папіроски коло 100 літ тому. Інші кажуть, що історія папіроски така:

Підчас турецько-египетської війни на початку XIX. ст. одному з вояків куля витрутила з рук файку. Тому, що той вояк був налоговим курцем, скрутив він собі з паперу щось у роді файки і таким чином видумав папіроску.

Куреиня папіросок поширилося в Росії, де в 1850 р. заложили першу фабрику папіросок у Петербурзі. Коло 1858 р. один фабрикант грек Микола Кундуріс почав експортувати папіроски до західної Европи.

ЛЮДИНА, ЩО ЖИВЕ АЛЬКОГОЛЕМ.

Справді небуденний рекорд поставив один чоловік із Ріо де Жанейро. Вже більш як місяць не їсть він нічого і кормить свій організм тільки алькоголем.

Цей нотарійний пияччина намагався вже кілька разів під впливом своїх кревняків відучитись від свого налогу, піддавався вже нераз лікарській опіці, але кожне лікування кінчилось одним вислідом: він починав ще більше пити, як досі. Перед місяцем почав він знову переводити протиалькогольне лікування. Цим разом наслідки були зовсім інші: Організм затроєний алькоголем зовсім не хотів приймати ніякої поживи. Пияччина стратив апетит і свій голод заспокоює тільки алькоголем. Своєї рекордової голодівки не зможе він довго вже продовжувати, бо організм уже до решти виснажений голодівкою і щедрими порціями алькоголю.

—o—

АВТОМАТИ З ЧЕРВЯЧКАМИ.

Френклін Сміт, фризієр з Ню Йорку, людина спокійна й багата, впав на думку, яка мабуть втішить усіх аматорів риболовства. Підчас своєї професійної праці довідався, що майже всі його кліенти займаються кожної неділі риболовством. Щоб їм догодити, давав кожному кліентові що неділі по 5 червячків для принади. Вкінці кліенти почали більше привязувати вагу до червячкової премії, як до стриження. Тому згодом Френклін Сміт покинув свою професію і відчинив крамницю з червячками для принади, а що має завжди незлі плани, заінсталював ріжні уліпшення і вкінці автомат із червячками. Коли хтонебудь вкинув до автомату 20 центів, з автомату вилітало пять товстих червячків у паперовій торбинці. Сьогодні можна в кількох ріжних місцях Ню Йорку дістати завжди свіжі червячки з автоматів.

—o—

„ЛІТАЮЧИЙ ГОЛЄНДЕР“.

Відомий голяндський журналіст Джек Беккверт хоче за прикладом своїх шведських товаришів відбути лет довкруги світу. Бекверт вистартує до цього лету в другій половині травня з летунського майдану в Газі. Траса лету йтиме крізь Берлін, Відень, Атени й Александрію до голяндських Індій. Зчерги полетить він до Гонконгу і понад Тихий Океан крізь Манілю, Гонолюлю до Сан Франціско. З північно-американського суходолу поїде відважний журналіст до Пернамбуко, щоб на німецькім повітреплаві вернутись через Франкфурт до Гаги. Американський пресовий концерн зобовязався у заміну за телеграми з траси лету присвячувати кожного тижня цілу шпальту описам Голяндії та її кольоній.

Загальні Збори Товариства „Скала“ у Станиславові.

Учасники. — Звіти й реферати. — Промова Преосв. Хомишина. — Дискусія і резолюції. — Новий виділ і морока з головою.

Дня 7. ц. м. відбулися у Станиславові другі річні Загальні Збори Т-ва „Скала“ — централі читалень під тою самою назвою. Збори попередило тихе богослуження в катедрі, закінчене панахидою за померших членів. Після того зїзд отворив голова організації д-р Богдан Недільський у присутности яких 200 осіб — священників, світських інтелігентів і селян. По промові д-ра Недільського вибрано президію зїзду, відтак ген. секретар Гол. Виділу д-р Лев Голінатий зложив звіт з діяльности. З того звіту довідуємося, що всіх читалень Т-ва „Скала“ засновано за два роки 289 і вони обєднують тепер 14.280 членів. З числа 289 читалень дуже діяльних було 37, повні діяльних також 37, середньо діяльних 19, малодіяльних 23, новозаложених 32, щойно зголошених 89; не прислали звіту 52 читальні. Власні бібліотеки мають 92 читальні; всіх книжок у них 10.213. У читальнях було зорганізованих: драматичних гуртків 34, хорів 12, дуті орхестри 2, струнна орхестра 1. В діловому році читальні дали загалом 120 імпрез. Щодо часописів, то 101 читалень передплачує 327 ґазет, з них найбільше „Правди“ (107 прим.), „Місіонаря“ (63 прим.), „Українського Бескиду“ (59 прим.) і „Христос Наша Сила“ (44 прим.). „Нову Зорю“ передплачує всього 20 читалень „Скали“.

Після звіту, як теж короткого звіту касового забрав слово покровитель „Скали“ Преосв. Григорій Хомишин, що говорив про головні напрямні Т-ва „Скала“ і заявився м. ін. проти аматорських гуртків та хорів при читальнях, бо вони ширять тільки соблазнь і з них більше шкоди, як користи.

З черги складали звіти: директор канцелярії Гол. Виділу „Скали“ п. А. Дуткевич, та організатор „Скали“ м-р Шкварок. Далі виголосив ідеольоґічний реферат д-р Осип Назарук. По тих усіх рефератах і звітах відбулася широка дискусія, в якій промовці нерідко полемізували зі становищем Преосв. Хомишина (що в міжчасі покинув Збори), доказуючи, що без концертів й аматорських вистав нема що й думати про оживлення читалень „Скали“.

На закінчення принято низку резолюція, з яких на увагу заслуговує резолюція в справі відношення „Скали“ до „Просвіти“. Сказано там, що, мовляв, „Скала“ не заложена для валення „Просвіти“, тільки для рятування її дорібку з тих часів коли „Просвіта“ могла ще вести працю, переняту католицьким духом. „І там, де читальня „Просвіти“ не ширить морального зіпсуття, ми можемо навіть сприяти їй, але з того не виходить, щоб ми, католики, мали не працювати над закладанням чисто католицьких організацій „Скали“, потрібних для ширення Католицької Акції в ціли оборони нашої Церкви і правдивого скріплювання нашого народу“.

Щодо нового виділу „Скали“, то була морока з вибором голови, бо всі пропоновані на це становище зрікалися. Вкінці вибрано головою дир. Григорія Замороку, з тим, що він дістав відразу відпустку до кінця вересня ц. р. Інші члени виділу такі: заст. голови о. проф. Вол. Микитюк, секретар д-р Лев Голінатий, скарбник дир. Теодор Мартинець, заст. скарбника д-р Богдан Недільський; о. шамб. Іван Луцик, о. крил. Микола Салі, д-р Ом. Гординський, проф. Іван Голембйовський, радн. М. Мартинюк, дир. Сев. Снігурович, д-р Осип Назарук — члени; заступники: д-р Василь Маковський, Василь Возьний, радн. Мих. Сміх, Антін Ґушул. Контрольна комісія: о. дек. Юстин Гірняк, радн. Евген Барановський, радн. Теодор Величко

——о——

Невпинні овації в Льондоні.

Населення Льондону раділо цілу ніч по коронації. Хоч падав зливний дощ від 3-ої год. пополудні маси народу мандрували вулицями до пізних годин у ночі.

Перед Бекінгемською палатою стояли маси народу до півночі і скандували „ми хочемо короля“. Король і королева чотири рази показувалися на бальконі і дякували своїм підданим за вияви вірности. Щойно перед північчю повідомили голосники, що королівська пара пішла на спочинок. Щойно тоді юрба покинула площу перед палатою. Юрба перенеслася на площу Пікаділлі, де по півночі зібралося к. 30.000 людей, танцюючи довкруги статуї Ероса. Поліція зовсім не вгамовувала радости юрби. Одягнені в пестрі одяги музиканти грали на вулицях. Вояки і моряки танцювали з дівчатами, які одягали вояцькі шапки. Щойно над ранком к. 3. год. юрба почала розходитись. Так проминула радісна ніч коронаційного карнавалу.

———

НОВИНКИ.

— **Вистава памяток доби „Русалки Дністрової“** з приводу століття виступу Маркіяна Шашкевича і його гуртка відкрита в Національному Музею щоденно в год. 9—14. Пояснення в неділю 16. ц. м. в год. 12.

— **Ширші сходини громадян Галицької дільниці** відбудуться в дні 15. ц. м. в год. 7. веч. у домівці чит. „Просвіти“ при вул. Супінського, щоб обговорити організаційні справи. — За Народню Організацію Галицької Дільниці: Д-р Роман Секела, голова ред. Юліян Тарнович, секретар.

— **Відчит на тему „Судова ревізія будови головної книжки“** виголосить 14. ц. м. проф. д-р Т. Зайферт у Союзі книговодів у Львові (вул. Бурлярда 5). Початок год. 7. веч. Вступ вільний.

— **Психольоґічний відчит.** У психольоґічній секції Польського Фільософічного Т-ва у Львові (саля фільософічного інституту, університет, вул. Маршалківська) виголосить м-р А. Кналь звіт із „Психомоторики“ Озерецького.

— **Відчит на тему: „Українська справа“** виголосить ред. В. Бончковський 14. ц. м. в салі Східного Інституту у Варшаві (вул. Медова 7). Початок 20. год.

— **Союз адвокатських аплікантів у Львові** повідомляє, що в пятницю 14. ц. м. в год. 19.30 в льокалі союзу при вул. Коперника 7. будуть інформаційні збори у справі проектованих змін закону про устрій адвокатури.

— **В Українськім Наук. Інституті в Берліні** виголосить 14. ц. м. доц. д-р Б. Крупницький виклад: Подорожні записки гетьмана Пилипа Орлика як історичне джерело.

— **Важна господарська акція.** Як відомо, кооператива „Зелоцентр“ у Львові уладжує постійні інформаційно-пропаґандові зільничі курси що 1. та 15. кожного місяця, які триватимуть впродовж 10 днів у домівці при вул. Руській ч. 3. Завданням тих курсів є вишколити з кожної місцевости здібних організаторів-зелярів, що могли би зорганізувати у себе секції кооперативи при кружках „Сіль. Господаря“, які опісля творили би філії у кожному повіті і в той спосіб розвели організаційну зільничу сітку по цілому краю. Значіння цих курсів для наших сіл ще й тому дуже велике, що заходом Т-ва охорони ростин має вийти цього року закон, який заборонить збирати зілля нефаховим людям. Крім того „Звйонзек стшелецкі“ розпочав уже подібні курси у Львові дня 10. V. і певно з браку наших людей вишле своїх організаторів у наші села. Тому побажаним було би, щоби наші освітно-економічні установи взяли цю справу під увагу і спонукали наші села заохотити до співпраці на нашій зільничій ділянці в користь своєї кооперативи.

— **3-травнева збірка.** Головна управа „Т-ва Школи Людовей“ у Львові подає до відома, що збірка на вулицях міста в дні 3-го травня дала суму 9.086 зол.

— **Язва хрущів.** Городенський повіт навістила язва хрущів, що нищать придорожні дерева і сади. Адміністраційна влада видала відповідний розпорядок задля охорони дерев.

— **Спортсмени на хідниках.** В горішній частині вул. Потоцького у Львові, біля монастиря СС. Василіянок, де щоденно проходить багато українських дітей, деякі молодці уладжують собі перегони на роверах, і то на хіднику. Це поважно загрожує не тільки малим дітям, але і старшим. Недавно на п. С., яка туди переходила, наїхав один такий роверист на хіднику з переду, не зважаючи на те, що вона станула під самим муром. У висліді — важке потовчення голови і руки. Може компетентні чинники заопікувалисяб молодими роверистами, що вганяють по хідниках і загрожують спокійним прохожим?

— **У справі безпеки на дорогах.** Міністр внутрішніх справ Складковський видав до всіх воєводів такий обіжник: Всупереч мому розпорядкові з 17. вересня м. р. проступки проти приписів про рух на дорогах тревають далі й їх не поборюється відповідно енергійно. Крім проступків тих, що вживають дороги й не придержуються приписів про рух, спричинюючи цим постійно випадки, часті є вибрики нелітніх, що обкидують проїзжих, особливо розкидують скло, цвяхи й т. д. Стан цей не вільно толерувати. У відношенні до проступників треба безоглядно пристосувати кари, передбачені в законі про порядкові приписи на публичних дорогах, зокрема у випадках, коли свідомо переступається приписи. Якщо йде про вибрики малолітніх, то слід потягати до відповідальности за брак нагляду батьків чи опікунів. пригадую теж про порядкові приписи на публичних дорогах про маєткову відповідальність батьків і службодавців за нелітніх дітей і службу до 14 років та про відповідальність сіл, осель і міст, що на їх терені доконано шкоди. Вкінці міністр доручує, щоби поставити окремий натиск на скоре полагоджування карних справ при проступках проти приписів про рух. Ці справи слід полагоджувати й трактувати негайно.

— **Краєва хроніка.** В Калуші арештовано Владислава Лоґуша із Станиславова, що подавав себе нелеґально за поліційного аґента. — В с. Сілець Беньків. пов. Камінка Стр. хтось підпалив одного вечора чотири жидівські доми, що згоріли разом з іншими будинками. — В Солукові пов. Долина Йосиф Русікевич заманив на поле Фердинанда Мілера і кількома стрілами вбив його. Опісля зголосився на поліцію, що арештувала його. — Підчас поліційної облави в особовому потязі, що їхав з Ходорова до Львова, один із пасажирів, Станислав Ленжний, не маючи білету, вискочив між Сиховом і Персенківкою крізь вікно і так потовкся, що мусіли відставити його до шпиталю. — В Надвірній придержали Михайла Гопту, що переодягнувшись у жіночу одіж і почорнивши собі саджею лице засів з крісом у руках на гостинці біля Лоевої, щоб ограбити когось. Гопту завважив залізничний будник, розброїв його і віддав у руки поліції. — У Трофанівці пов. Снятин на 27-літнього Луця Кульчицького напав Михайло Демчук, що мав з ним спір за землю і пробив його ножем. — На стації Журавиця під Перемишлем кинулася під потяг якась молода жінка й погибла, пошматована колесами. — У Скнилові під Львовом отруївся 50-літній Яків Гас, напившись сільного квасу — У Вишнівчику пов. Перемишляни чотири озброєні людці напали на дім Купфершмідів і залякавши домівників, зрабували 450 зол. готівкою та щадничу книжечку. — У Рімні біля Рудок грім убив на полі Катерину Бей. — В Острівчику пов. Золочів на дорозі напало на Дмитра Чучмана 4-х озброєних у револьвери напасників, один із них ударив Чучмана боксером у лице та забрав у нього 17 зол. Поліція арештувала Брон. Семенюка та ще трьох інших, бо нападений пізнав їх.

— **Арештували грабіжників.** В Більчу Золотому пов. Борщів арештували Петра Притулу, Івана Луцика, Стефана Косара і Стефана Паньчука (у віці 22—24 літ) під закидом, що напали на дім Менделя Нойфельда в Юріямполі, причому вбили його жінку та ограбили купців Зільбера і Райнштайна в Більчу Зол.

— **Грім спалив село.** В Горохолині пов. Станиславів підчас бурі грім ударив у стодолу і запалив її. При сильному вітрі вогонь перекинувся на сусідні будинки, наслідком чого згоріло 9 хат, 12 стоділ, 2 стайні і кілька оборогів сіна. Без даху над головою лишилось 14 родин. На місце пожежі прибув станиславівський воєвода Мушинський і дав погорільцям негайну допомогу.

— **Громовиці.** Громовиця перейшла оноді над ланцуцьким повітом. Грім поразив одну дівчину з Жолинї, яка скрилась під придорожну фігуру. Також у Ракшаві поразив грім одну дівчину і підпалив стодолу. У Шептицях п. Рудки грім убив 55літню Марію Вавжикевич підчас господарських робіт на полі.

— **Історія згубленого перстеня.** Підчас переїзду румунського міністра закордонних справ Антонеску зі Львова до Кракова, його жінка, стріпуючи серветку з останками їди крізь вікно вагону, викинула теж два перстені з брилянтами вартости 150 тисяч леїв. Сталося це в грудні м. р. між стаціями Родатичі-Судова Вишня. Зараз перешукано увесь цей простір зловші залізнично-

го шляху, але без успіху. Аж тому кілька днів один робітник, занятий при весняних роботах, знайшов один перстень і хотів продати у Мествських за півтора золотого. Однак годинникар, пізнавши справжню вартість перстеня, повідомив про це поліцію, яка відобрала від нього дорогоцінний перстень і списала з ним протокол. Пані Антонеску дістане назад один із втрачених перстенів, а робітникові припаде якесь знахідне.

— **Мачоха затроїла пасербів.** В Дятківцях під Коломиєю занедужало серед підозрілих признак троє дітей місцевого селянина Федора Габюка. Одно із затроєних дітей, 16-літня Марія вмерла, а стан двох інших грізний. Покликана лікарка з Коломиї д-р Оржеховська ствердила затроєння зіпсутим мясом. Підозрівають, що мачоха Олена Габюк навмисне дала їм гнилу ковбасу, щоб увільнитися від зненавиджених спадкоємців маєтку її чоловіка.

— **Історичні памятки на Поліссі.** При копанні фундаментів під церкву на Замковій Горі в Давидгородку на Поліссі знайшли незвичайно цінні історичні памятки з X—XI віку. М. і. відкопано 13 дубових домовин з тліннми останками правдоподібно князя Давида з родини Рюриковичів, основника Давидгородка, останки будівель, предмети щоденного вжитку і т. п.

— **Село згоріло.** В селі Гнійницях пов. Яворів діти спричинили велику пожежу, що знищила 37 господарств. Катастрофа для населення тим більша, що воно ще не відбудувалося як слід після пожежі, яка навістила село тому три роки. На місце приїхав львівський воєвода Білик і прирік поміч негайним виплаченням асекураційного відшкодування. Крім того дав на руки старости 1.000 зол. для погорільців і поручив видати їм бараболю до саджения і жито.

— **Палата культури в Чернівцях.** Румунський уряд рішив побудувати в Чернівцях палату культури коштом 100 міліонів леїв. Як пише румунська преса, буде це один з найбільших і наймодерніших будинків цього типу в Румунії.

— **Вийшли із церкви.** Як повідомляє білоруська „Християнская Думка", в прав. церкві Богоматері у Вильні білоруський священик став виголошувати проповідь по польськи. На знак протесту більшість вірних вийшла з церкви.

— **Арештували доньку Скалона за крадіж.** До одної варшавської крамниці з антиками зголосилася молода жінка і подавши себе за доньку б. ґенерал-губернатора Скалона, запропонувала продаж цінної порцеляни, срібної столової застави і т. п. Вона, мовляв, була у своїх кревних у Білостоці і дістала від них останки майна свого батька. Антиквар купив ті предмети за 2.000 зол. Тепер поліція відобрала від нього ті антики, ствердивши, що вони походять із крадежі в одній маєтку на Виленщині. Показалось, що це справді донька Скалона і під іменем Катерини Попідишин працювала кравчинею в одній домі, де вкрала ті річи.

— **Ще один королевич тратить право до престолу.** Із Стокгольму повідомляють про заручини кн. Карла, молодшого сина короля, з графинею Ельзою ф. Розен, 33-літньою донькою б. дипльомата і двірського майстра церемоній, гр. Евгена фон Розен. Королевич тратить наслідком женячки з особою з некняжої родини свої права до престолу. Король згодився на подружжя, бо наслідство престолу є достаточно запевнене. Князь Карло має 26 літ і є братом б. бельгійської королевої Астрід, що погибла трагічно.

—o—

✝ Посмертні згадки.

О. Михайло Гірняк, парох Любачева, заслужений церковний і громадянський діяч, голова філії „Просвіти" і член виділів усіх українських товариств у Любачеві, помер у ночі з 12. на 13. ц. м. в 53. році життя. Похорон відбудеться в суботу 15. ц. м. В. И. П!

•

На вістку про смерть о. Михайла Гірняка, активного народнього діяча і голови філії „Просвіти" в Любачеві, Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові велів вивісити чорний прапор на домі „Просвіти" і видав жалібні клепсидри.

Володимир Мороз. В неділю 9. ц. м. у вязничнім шпиталі у Вісничі помер на сухоти український політичний вязень Володимир Мороз з т. зв. надвірнянської справи. Вол. Мороз походив з Бережанщини і мав сидіти у вязниці до 1944. р. Похорон відбувся у вівторок 11. ц. м. Похорон відправив вязничний капелян о. д-р Осип Кладочний. Покійного похоронили на вязничному цвинтарі. На похороні не було нікого з родини. В. И. П.!

Навіть найбільший інтеліґент дасться набрати...

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Кожний день розправи проти судді Ґонсьоровського і товаришів виявляє щораз то нові сензаційні подробиці. І так сензаційні зізнання склали свідки: інж. Кайль, Льоля Ґертнерова та лікар д-р Ян Кіляр, які підтвердили акт обвинувачення та обтяжили сильно суддю Ґонсьоровського і підс. І. Берґмана. Інж. Кайль зізнав, що до нього зголосився підс. І. Берґман і заявив, що приходить від судді Ґонсьоровського, який пропонує, щоб інж. Кайль узяв собі іншого знавця, бо дотеперішній неприхильно ставиться до нього. Одночасно підс. Берґман зажадав 2.500 зол., але вкінці добили торгу на 400 зол. Тому Кайль узяв собі як знавця інж. проф. Вельпая і за кілька днів знову дав Берґманові 500 зол. Зате суддя Ґонсьоровський відложив проти нього процес, а опісля на основі амнестії припинив. Підчас конфронтації свідка з підс. І. Берґманом цей останній запевняв, що інж. Кайль обіцяв відремонтувати дім судді Ґонсьоровського. Св. Кайль заперечив і тоді підс. Берґман закинув йому, що не зважаючи на присягу складає фальшиві зізнання. Св. Льоля Ґертнерова зізнала, що підчас процесу її сина за привласнення прийшов до неї підс. Берґман і взяв пантофельки та черевики.

Св. д-р Ян Кіляр зізнав, що у звязку зі своїм апеляційним процесом у Кракові дав підс. Ізраїлеві Берґманові 6.000 зол. за посередництво. Підс. Берґман запевняв, що навязав взаємини з полковником, промисловцем і землевласником, які добре живуть зі суддями. Підс. Берґман говорив свідкові, що має доступ до всіх краківських суддів, крім судді Цесьлевського.

Св. Тадей Цястонь, який відсиджує кару за двократне вбивство, запевняв, що підс. Берґман признався перед ним, що неслушно обтяжив суддю Ґонсьоровського.

Предсідник: Як вязні поставилися до арештування судді Ґонсьоровського?

Свідок: Були дуже вдоволені, що знайшовся в їх товаристві.

Предсідник: Чи ви теж раділи? Може за останню справу засудив вас суддя Ґонсьоровський?

Свідок: Богу дякувати при кінці судив мене інший суддя і тому дістав тільки 5 років (сміх на салі).

Інші свідки вязні заперечили зізнання св. Цястоня кажучи, що зізнанням підс. Берґмана треба більше вірити. Між вязнями є такий звичай, що з новим арештантом роблять такі жарти. Один із вязнів скривається у кутку келії і говорить закривши уста чоботом. Таким чином викликує враження, буцімто з коридора говорить прокуратор, який звичайно взиває арештанта, щоб говорив щиру правду і випитує його про подробиці справи. Так зажартували собі з підс. Берґмана в келії ч. 81, який зірвавшися зі сну опівночі оповів щиро про всі хабарі. На питання предсідника, чи теж жартують лише з анальфабетами, один із вязнів відповів: „Високий трибунале, на такі жарти дасться набрати кожний найбільший інтеліґент, навіть суддя (сміх на салі). Одночасно підвівся підс. Ісаак Берґман і заявив: Високий суде, навіть найбільший і найбагатший цивіліст, адв. д-р Йосиф Рабінер зі Львова говорив до чобота." Ця заява викликала новий реґіт на салі.

Зчерги зізнавали чотири судді апеляційного суду з Кракова і б. віцепрокуратор окружного суду в Чорткові Цесьлевський, які не внесли нічого нового до розправи. Лише св. Цеблевський подав, що суддя Ґонсьоровський був „великим суспільним діячем" у Чорткові.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то допильнуйте, щоб ті установи зложили на „Дар Просвіті".

Дописи.

ЛЬВІВ.

Свято в ґімназії СС. Василіянок у Львові. В суботу 9. травня ц. р. прощали учениці, педагогічна рада з управою та члени батьківського кружка довголітню свою професорку п. д-ра Олену Степанів, що працювала в тій школі повних 15 літ, а тепер постановила присвятитись економічній діяльності. На скромне, гарне й симпатичне з виховного погляду свято зложилися промови, деклямації та вокально-музичні продукції учениць і промова директора школи о. В. Лициняка та представниці батьківського кружка. Серед заквітчаної зеленю сцени висів портрет п. д-ра Олени Степанів в однострою старшини Українських Січових Стрільців. Саме цей символічний портрет став головним моттом усіх промов і цілого настрою свята. Тримаючи міцно й певно кріс у руках, солєнізантка неначе пригадувала своїм портретом молодим ученицям їхній головний обовязок життя, мету всіх їхніх змагань — державну волю українського народу! Мило й симпатично було слухати, як молоді учениці апевняли свою любу вчительку, що вони в житті підуть її слідами, що посвяту і працю для рідного краю та українського народу вони вважатимуть обовязком свого життя. На памятку вручили учениці своїй учительці кіш гарних цвітів і чепурно оправлену „Загальну Українську Енциклопедію" в трьох томах. Зі щирими сльозами жалю прощали українські дівчата свою виховницю, вмевняючи її, що вона, відходячи, забирає з собою найбільшу їхню людську цінність — молоді, палкі серця.

І. Ю.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Ґаґілки на сцені. Заходом Філії „Сільського Господаря" в Бережанах виведено 9. V. ц. р. на сцені в салі Українбанку ґаґілки, що пройшли з повним успіхом. Імпрезу розпочав промовою голова філії д-р Ф. Коковський. Річево, але і приступно представив він зібраним, головно селянській молоді (інтеліґенції не було й на лік), значіння рідної мови-самоцвіту, перейшов до народньої словесности і довше задержався на ґаґілках, підчеркуючи їх побутовий та історичний характер (Зельман). Молодь Потутор вивела звинно та складно кілька ґаґілок, гарно при цьому співаючи на два голоси. П. Джулинська (родом з В. України) віддеклямувала з мистецьким хистом „Перший Великдень на волі" І. Франка. Деклямація ця витискала просто сльози на очах слухачів. Добре випала і друга деклямація що її виголосила п. Ст. Маршинська. Дальше йшли ґаґілки дівчат зі села Раю. Виступ цей був слабший через невдатний спів. (Другий голос ставав увесь час „квартою"). Молодь Союзу Українок вивела хоровід під звуки пісні „Взяв би я бандуру" та відтанцювала „Козачка". Свято закінчено ґаґілками, виведеними секцією домашньої прислуги при Союзі Українок під управою п. Копцюхівної. Залишило воно якнайкраще враження, за що ініціяторам та виконавцям належиться щира подяка. Побажатиб, щоб подібні імпрези, які крім милої розривки мають багато моментів виховних, відбувались на наших сценах найчастіше.

Збори делеґатів Кружків Р. Ш. 6. травня ц. р. відбулися в присутности делеґата Головної Управи п. І. Герасимовича загальні збори делеґатів кружків Рідної Школи бережанського повіту, на яких вибрано Старшину Повітового Союзу Кружків у такім складі: д-р Ф. Коковський — голова, о. Мінко, парох Кривого — заст. голови, ем. учит. Лада — секретар, ем. учит. А. Мерещовська — скарбничка й емер. учит. Василь Цалинюк — член Виділу. Заступники членів: господарі Борисевич і Кузів. До контрольної комісії увійшли: ем. проф. Г. Бобяк, м-р В. Логуш і С. Соєдецький, дир. Українбанку. Є надія, що під проводом рухливого голови піде оживлена праця над зацікавленням повіту цією превіжною ділянкою.

Свячене в Нарасві. Заходом чит. „Просвіта" в Нарасві відбулося третього дня свят у власній домівці спільне свячене, до якого засіло коло 100 осіб. Свячення довершив місцевий парох о. М. Вергун, складаючи зібраним святочні побажання. Довшу промову про виховне значіння читалень виголосив голова в. Цалинюк, після чого гарну деклямацію „Христос воскрес" М. Приймака виголосила Іванка Купій. Місцевий хор відспівав кілька церковних та світських пісень. Свято мало радісний, родинний характер і залишило якнайкраще враження. На святі були присутні делеґати сусідніх читалень Нарасва Села та Ланів.

КОЛОМИЯ.

Дитяча шкільна вистава. В неділю 9. ц. м. пополудні відіграла в салі Щадничої Каси шкільна молодь народньої школи ім. І. Франка Р. Ш. сценічну картину Миколи Погідного „На провесні" зі співами й хороводами. Змістом картини є боротьба ясних сил — лицарів, що служать богині весни Ладі, з темними силами царя Мороза, який хоче забрати Ладу для себе і заморозити її. Ця змістова казочка-алєґорія найшла зи-

сподівано добрих виконавців у шкільних дітях. І хороводи русалок, і мотилів, цвітів, сніговиків були виведені вдатно та дбайливо, а ритмічний танок дружинників, гарно передуманий і зразково виконаний, захопив слухачів так, що треба було його повторити. Тільки Лада виказала трохи за мало життя. Зате рожечка і братчик були прекрасні. З повним признанням треба віднести працю цілого вчительського збору, в першу чергу тих, що подбали за строї для такого великого ансамблю, а були вони справді гарні й ефектовні, спеціяльно дружинників зі щитами й шоломами, стилізовані на лад старовинний за княжої доби (головна заслуга п. Федоруківної); дальше режисерів та інструкторів танків і хороводів (пп. Процівна, Олійникова, Лушпинська і Гриньовський). Вложили вони багато труду в ту виставу, але й вислід задоволив усіх. Музичне оформлення вистави було в досвідних руках проф. Рубінгера. Публика (як звичайно — нечисленна) нагородила малих виконавців заслуженими оплесками і при кінці щиро витала автора (священика), що загостив на коломийську премієру своєї симпатичної картини.

Вистава чит. „Просвіти" ім. Т. Шевченка. Того самого дня вечором у салі Нар. Дому відограли члени міщанської читальні „Просвіти" Т. Шевченка актуальну змістом і поучну комедію Я. Лупика „Три герби". Комедія має в собі чимало здорового сатиричного елементу, але вимагає доброго виконання. На жаль, під тим оглядом вистава поважно недомагала. Ролі не були як слід опановані, темпо за повільне, з запинками, рухи схематичні, непевні, ситуації тяжкі; словом, режисерія поважно недомагала. А шкода, бо матеріял акторський незлий. Деякі особи навіть добре запрезентувалися (п. Самсонович). Може бути, що перерва в праці (наслідком перепон староства) пошкодила. Все ж таки бажана більша дбайливість у виконанні. Можна сподіватися, що найближча вистава буде краща і виказе поважніше відношення до такого важного виховного чинника, яким є аматорські сценічні вистави.

ПЕРЕМИШЛЬ.

В 300-ліття смерти Митрополита Й. В. Рутського. За почином Єпархіяльного Інституту Католицької Акції при співучасти релігійних і культурно-освітніх товариств у Перемишлі, за благословенням Преосв. Йосафата, відбулася в неділю 9. ц. м. в салі Народнього Дому академія в 300-ліття смерти великого подвижника гр.-кат. Церкви, Митроп. Рутського. На академію явилися Преосв. Йосафат і Преосв. Григорій, доволі численне духовенство з Перемишля й околиці, перемиське громадянство та шкільна молодь. Академію почав радн. В. Подлуський, що привитав обох владик і всіх присутніх громадян та короткими словами схарактеризував працю й подвиги Митроп. Рутського. Доволі обширний, змістовний та гарно обдуманий реферат про значіння Митроп. Рутського для Церкви й українського народу відчитав м-р Ю. Костюк. На дальшу програму склалися хорові продукції: богословів і „Перемиського Бояна", тріо членів учительського збору Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка і декламація Н. Німентовської. Хор богословів під управою студ. богословії Злочовського відспівав кант. М. Лисенка „Розпяттю Христову". Виступ цього хору зробив дуже миле враження. Не менше враження викликав мішаний хор „Перемиського Бояна" під управою проф. В. Вітошинського, що відспівав XI. концерт Бортнянського „Благословен Господь". Великою атракцією академії було тріо („Соната А-дур" Ґ. Ф. Генделя) у виконанні учителів філії Вищого Муз. Інституту ім. Лисенка: фортепіян — проф. Ір. Негребецька, скрипка — проф. Е. Козулькевич і віольончеля — полк. О. Красіцький. Н. Німентовська з чуттям віддеклямувала вірш Уляни Кравченко „На 300-ліття смерти Рутського". Академія пройшла дуже вдатно. Сцена була гарно прибрана.

Концерт псальмів у церкві оо. Василіян на Засянні. У Велику Пятницю відспівав мішаний хор під управою м-ра О. Чубинського такі твори в церкві оо. Василіян: Д. Бортнянського „Скажи ми Господи" та „Благообразний Йосиф"; А. Річинського: „Скорбна Мати"; А. Архангельського: „Помишляю день страшний" і вкінці Веделя „Покаяння". Добір творів та їх виведення захопили добірну публику. Псалом „Скажи ми Господи" в цілої програми випав слабо. Причина може в неповному підготовленні та надто звільненому темпі першої частини і тому не було виразної ріжниці між I. та II. частиною. III. частина (Ададжіо) вийшла би теж у цілій своїй красі, якби концерт закінчився фугою, що її з великою шкодою для цілости пропущено. Приємне враження зробила дотепер у нас неспівана „Скорбна Мати" Річинського. Ніжність сопрана-солістки та піяна хору змушували мимохіть забути про суєту життя і веліли линути духом до Всевишнього. Архангельського „Помишляю" могутністю форте, суворістю, тяжкістю структури і величю цілости заімпонувало слухачам. „Покаяння" Веделя виведено добре, динаміка від найніжнішого піяніссіма до могутнього форте була прегарна. На жаль, кінцева точка програми „Благообразний Йосиф" не вийшла так, як цього можна було сподіватися.

К-к.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Психіка шкільних кляс.

Кожна кляса в школі має свою осібну психіку так як і кожна людина. Є кляса вчена, смирна, збиточна, елегантна, кляса спортовців, танцюристів і тим подібне.

Кляса вчена продукує шкільних прелегентів, промовців, має найменше десять фільозофів, пятнацять літератів і зо двацять поетів.

Кляса смирна має славу покірного телятка і тому — згідно з приповідкою — ссе дві корові. Хоч у науці не вибивається, але при кінці року цілим стадком перехоплюється до вищої загороди. Лишається хіба така слабина, що вже й на ноги не може звестися.

Кляса збиточна — це соняшний промінь у сірих мурах, але часом так допече, що треба заслонювати вікна і замикати двері перед ним. Проміньчик цей продирається навіть крізь діжку від ключа в дирекційнім кабінеті, а нерідко крізь розбите вікно гострого вчителя. Збиточна кляса рідко коли тихо сидить, ще рідше коли вчиться, зате часто вислухує доган... одним вухом. В такій клясі буває звичайно кілька рисівників, що вправляються на таблиці і чорних пальтах учителів, кілька наслідувачів звуків природи, що вміють удавати все від грому до комаря, кілька проектодавців на всякі оказії від прімапрілісу до інспекцій шк. достойників і кільканацять віртуозів на дрімлі чи гребені.

Кляса елегантів ходить завжди як з голки. Вона заводить нову моду не тільки на форму шапки чи мундурку, але й на дашок шапки чи обшивку при блюзі. Памятаю одну таку клясу в моїй гімназії. Вона завела була російський дашок, „грецькі" штани і червону випустку при блюзках. Не помогли заказн, накази та інструкції — ціла гімназія подивляла і брала собі приклад.

Кляса спортовців лучить звичайно прикмети кількох кляс. Вона звичайно трохи збиточна, трохи елегантна, мало читає, багато танцює, добре співає, а зле вчиться. Не знаю як тепер, але перед війною мала клопіт з математикою, а хрест божий з клясифікацією.

Але всі кляси кожної школи мають одну спільну ціху — добре серце, хоч часом і сховане під тонкою верствою дитячих хиб. Хто вміє цю покриву відгорнути — той побачить.

Побачив те серце і я, недавно ось, перед самим Великоднем.

До нашої редакції прийшли молоденькі гості — панночки. Принесли якісь пакунки і несміло станули коло дверей.

— До кого прошу?

Найсміліша відповіла:

— Ми принесли свячене для безробітних.

— Свячене?

— Так! Трохи муки, цукру, яєць, круп...

— Від когож це?

— Від четвертої кляси гімназії Василіянок.

Спрямували ми гостей куди слід, а самі за інформаціями.

Це така кляса — кажуть нам, — що має багато серця для людської біди і від літ старається цю біду поменшувати. Чим може і як може. Кажуть, що має таку лавку, де складає гроші, але так, щоб ніхто не бачив скільки. А з тих дрібних грошенят щораз купує щось для тих, які ніяк не в силі собі сами купити.

І ось ця кляса назбирала на свячене для безробітних. Коли брати скількість безробітних — дуже мало, коли брати малу клясу — так багато, що аж дивно стає.

Просили мене безробітні подякувати клясі, що й отсе виконую. А від себе додаю: мій поділ кляс на ріжні роди не був досі повний.

Бо треба ще додати — клясу жертвенну.

А готовість на всяку жертву чи не найпотрібніша прикмета для нації такої як наша.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

УКРАЇНА — Т. Ш. Л.

Товариські змагання обох дружин відбудуться в понеділок 17. ц. м. на грищі Т. Ш. Л. (Левандівка). Початок у год. 4.30 попол.

ВІЄННА — ПОГОНЬ.

В днях 16. і 17. ц. м. відбудуться на грищі Погоні атракційні футболеві змагання між львівською Погонею і професійною австрійською дружиною Віенною, яка братиме цього року участь у змаганнях за середньо-европейську чашу. Віенна приїде у своїм найкращім складі з Ґшвайдлем. Змагання відбудуться в обох днях в год. 5. пополудні.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Новий виділ Ропника. У квітну неділю 28. м. м. вибрано новий виділ У. С. К. Ропник в Бориславі. Новий виділ вибрано в такому складі: голова: дир. Яворський Ілько, заст. голови: Венгрик Петро, секретар: Андрушко Юрій, скарбник: Кушницький Михайло, провідник футбольної Секції: Сушків Омелян. Члени виділу: Заяць Степан і Осередчук Юліян. Ревізійну комісію творять пп. Когут Микола, Шай Гриць, Блазар Михайло. Ропник братиме участь в мистецтвах Ц-кляси. Перші товариські змагання гратиме Ропник з Ватрою в Бориславі.

Дискваліфікація змагуна Корони. В. Г. і Д. дискваліфікував на 2 місяці грача самбірської Корони Гена Рудольфа за брутальну гру і за те, що навмисне копнув на мистецьких змаганнях грача України.

Футболеві змагання в Києві. В Києві відбулися футболеві змагання найкращих дружин Києва, Харкова і Москви. Перемогла київська дружина.

Олімпія Сату Маре — Русь 3:0. Ужгородська дружина грала в понеділок 10. ц. м. в Румунії з дружиною Олімпія Сату Маре. Русь перетомлена недільним ліговим метчом з Кладном програла 3:0. Румуни грали дуже гостро й розбили сильно Бідмова.

Спарта — Адміра. Спарта здобула друге місце в чеській Лізі і гратиме за середньо-европейську чашу. Імовірно перший свій метч гратиме Спарта з Адмірою. Змагання за середньо-европейську чашу почнуться 13. червня. Покищо невідомо, хто буде суперником Славії, бо ситуація в Мадярській Лізі дуже скомплікована. Імовірно противником Славії буде Ференцварош. Простейов гратиме з одною із швайцарських дружин. Болонія гратиме з Австрією, букарештенський Венус із Фебусом. З ким буде грати Віенна і Спортклюб, покищо ще невідомо.

Мадярщина — Югославія 1:1. Мадярщина осягнула з Югославією ледви нерішений вислід.

Більбао — Рейсін Париж 3:3. Ці змагання відбулись у Тулюзі.

Париж — Прага 7:5. Змагання аматорів. Париж вів уже 4:1, а кілька хвилин перед кінцем навпаки празька дружина вела 5:4.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, травень 1937. Р. V. кн. II. Зміст: Ю. Клен: Вікінги. — Леонід Мосендз: Останній пророк. — Дарія Віконська: Леон Деґрель і бельгійські рексісти. — Курт Ріс: За кулісами Голівуду. — Шарль Ріше: Небезпеки поступу. — В. Шервуд Фокс: Коедукація на університетах. — О. В.: Що таке нація? — Л. Граничка: Стефаникове слово. — Д. Д.: Йосиф Вісаріонович Калігуля. — Павло Лаз: Клопоти з Шевченковим „вірую". — Ферр. Чізані: Олександрійські ночі. — М. М.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ДЗВОНИ, літературно-науковий місячник. Львів, квітень 1937. Р. VII. Ч. 4. Зміст: Б. Лисянський: Заповіт любови; Сон чи дійсність. — Д. Николишин: Щасливий ти. — Ф. Моріяк: Юда. — Н. Королева: В сподіванні чуда. — о. Г. Костельник: Авто. — М. Фіголь: Смерть Христа в світлі медицини. — Д-р В. Залозецький: Християнська релігія і консервативна ідея (прод.) — М-р П. Ісаїв: Фільософія сучасних природничих наук. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Львів, травень 1937. Р. X. Ч. 5. Зміст: Христос Воскрес! — Суперництво 1937. — М. Тріль: Руханковий Ветір Сокола-Батька. — М. Строцький: Чого нам треба. — Організаційні справи. — С. Мотало: В сторіччя появи „Русалки Дністрової". — С. Мотало: За українське море. — Зі сокільського діла. — С. Гайдучок: Пів століття сокільських видань. — Великодний привіт. — Свято моря. — Вплив сокільства на характер української молоді. — Український бокс у пеленках. — Боксерські змагання. — Руїни Скиту Манявського. — Придбайте наплечника. — З краю і світу. — Проф. І. Боберський в новій подорожі. — Загальні Збори. — Від Редакції.

ШЛЯХ, релігійно-громадський часопис для народа. Луцьк. Р. I., ч. 1. за травень 1937.

НА СЛІДІ, журнал молоді. Львів 1937. Р. II., ч. 5.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Р. VIII, ч. 4. Ужгород 1937.

СПОРТ, часопис Українського Спорт. Союзу. Р. II., ч. 6 (21) з 1. V. 1937.

ЗМАГ, спортовий тижневик. Львів 1937. Р. I., ч. 13, 14 і 15.

КАМЕНЯРІ. Р. VI., ч. 9. з 1. V. 1937.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ГРИМАЛІВ:

14. V. Під кураторлею.
15. V. Шаріка.
16. V. Довбуш (Чорногора в огні).

З Грималова їде театр до Скалата і Тернополя.

Великий Театр:

Пятниця, 14. V. год. 8. веч. „Фаворита".

Субота, 15. V. год. 4. поп. З Казки для дітей. Год. 8. веч. „Подвійна бухгальтерія з А. Димшою.

КІНА.

АПОЛЬО: „Діти щастя" з Ліліяною Гарвей.

АТЛЯНТИК: „Мароко" з Марленою Дітріх і Гейрі Купером.

ВАНДА: „Чоловіки до вибору".

ҐРАЖИНА: „Буде краще" з Тоньком і Щешком.

ЕВРОПА: „Одна на міліон" із Сонею Гені.

КАСІНО: „Чарівниця з Салєм".

КОПЕРНИК: „Зелений сигнал" з Ерролем Фліном.

МАРУСЕНЬКА: „Веселі бідаки".

МЕТРО: „Сальветки" та 3-актовий додаток.

МІРАЖ: „Золотоволосий збиточник" із Шерлею Темпль і „Одна з тисячу" (з Мертою Еґерт).

МУЗА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.

ПАЛЯС: „Дорога до Ріо де Джанейро" (Хресна дорога білих невільниць).

ПАКС: „Володар Каліфорнії".

ПАН: „Сан Франціско".

РАЙ: „Роз-Марі".

СВІТ: „Осуджений" і „Весела розведениця" Джінгер Роджерс.

СТИЛЕВЕ: „Аллахів город" з Марлєною Дітріх і ревія.

ТОН: „Володарка країни Кор".

УТІХА: „Самохід 99" і ревія.

ХИМЕРА: „Небезпечна білявка" з Мартою Еґерт.

ФОТОПЛЯСТІКОН

(пл. Марійська)

„Виправа до Північного Бігуна".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 14. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 14.15 Розр. музика, 20.10 21.00 Оперкові мельодії. БІЛГОРОД (437) 18.30, 20.00 Спів, БУДАПЕШТ (550) 17.30 Сальон. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Королева Саби" оп. Гольдмарка. ВІДЕНЬ (507) 12.00, 13.10 Розр. концерт. 15.15 Травневі пісні, хор хлопців, 16.45 Для дітей, 17.15 Брамсові твори, 17.40 Спів, 18.40 Про Ліберію, 20.00, 21.00 „Густав Ваза" драма Стріндберга. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Вок. авд., 20.10, 21.00 Танк. музика, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.20 Скрипка, форт., 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Концерт сучасної музики. МІНХЕН (405) 16.30 Сопран, скр., форт., 17.25 Варіяції і фуга на тему нар. рос. пісні Кнора, 19.00 Розр. концерт, 22.30 Орх. концерт. ПРАГА (470) 17.05 Моцартів квінтет з-дур, 20.25 Серенада Моцарта ес-дур на дуті інстр., 21.00 Камер. музика, РАДІО ПАРІ (1648) 12.15 Орх. концерт, 18.15 17.30, 18.30, 20.15 Спів, 16.00 Камер. музика, 17.45 Сольо на альтівці, 19.45 Форт. 21.00 Давні й нові пісеньки. РИМ (421) 17.25 Спів, 20.40 Розр. музика, 21.00 22.00 „Граф Люксембург" оп. Легара.

Субота, 15. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 18.00 Весела муз. авд. 19.00 Серенади, БІЛГОРОД (437) 19.30 20.00 Пісні, 20.30, 21.00 Веселий вечір. БУДАПЕШТ (550) 12.05 Сальон. музика 13.30 Скрипка, 14.00 Спів. 17.45. 18.00 Військ. орх., 19.30 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., 20.50, 21.00 Орх. концерт. ВІДЕНЬ (507) 14.00, 16.00 Музика. 19.00 Музика з усього світа, форт., скр., бас. 20.10, 21.00 „Цар і тесля" оп. Льорцінґа. КОШИЦІ (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.25 Танк. музика, 19.00, 20.40, 21.00 Розр. музика, 22.10 Веселий вечір, МІНХЕН (405) 18.20 Прелюдія та фуга д-дур Баха на орг., 18.40, 20.10, 21.00 Вес. авд., 19.10 Розр. концерт. 22.30 Танк. музика, ПРАГА (470) 15.00 Розр. концерт. 16.45 Театр для дітей, 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ (1648) 12.00, 13.30 Розр. концерт, 18.15, 19.45, 20.15, 21.00, 22.00 Спів (У прогр. „Саул" орат. Гендля), 16.30, 17.00 Для дітей, 17.30, 18.00, 19.00 Танк. музика, РИМ (421) 17.25 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.15 Концерт хору.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 14. травня 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка. 6.50 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Програма на днині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Усміх Львова" на осн. Корн. Макушинського, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Нар. капели, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Качата й гусята, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Із звуковиків, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: Один день на кольонії, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Пюзе, з гр. пл., 16.10 Суспільна гутірка, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Вибрані пісеньки та танки у вик. мандолиністів, 17.00 Варшава в часах невол?, 17.15 Камер. концерт у вик. квартету, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Туристо, пізнай власне місто, 18.30 Абрагам: „Вікторія та її гусар" попурі, з гр. пл., 18.40 Король нафти, гутірка, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Лісові новини, 19.00 „Мелюзина" епізод із пов. Софії Коссак „Прокажений король", 19.20 З піснею по краю, 19.45 Про інструменти симф. орх.: Трубка, пузон, туба, 20.00 Верді: „Травіята" трансмісія з Мілана; у перерві коло год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 „Мейд ін Інглєнд" скеч, 22.45 Популярна музика з гр. пл., 23.00—1.00 Танкова музика з гр. пл.

Субота, 15. травня 1937.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка. 6.50 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Програма на днині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орх. концерт, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Дещо про вітаміни, 14.30 Театр Уяви для дітей: „Про Іваська, що заложився із Рокитою", 15.00 Господарські вістки 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 А. Люіджіні: Єгипетський балет, симф. орх., гр. пл., 15.50 Три знаки запиту, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Фр'мль-Штотгарт: Фантазія з оп. „Роз-Марі", гр. пл., 16.10 Культурне життя столиці, 16.15 Музика з гр. пл., 16.30 Трансм. із Шікаго: Зїзд Ради союзу польських організацій в Америці, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки 18.20 Шуберт: „Чарівна арфа" гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Польща на паризькій виставі; Танки у вик. дутої орх., 19.50 Чотири мадригали Палестріни, капели 20.15 Літер. новини, 20.35 Вечірній денник, 20.40 Актуальна гутірка, 21.50 Весняне попурі, трансм. з Відня, 21.55 „Ганнусове щастя", 22.05 Спортовий репортаж, 22.15 Мала орхестра, 23.00—1.00 Танкова музика з гр. пл.

Друге оголошення.

УПРАВА

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові

повідомляє, що XLIII. Звичайні Загальні Збори відбудуться в четвер 27. травня 1937. в год. 10.30 рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу XLII. Загальних Зборів з дня 28. травня 1936
3) Звіт Управи з діяльности і замкнення рахунків за XLIV. адміністраційний рік (1936):
   а) Відділу обезпечень від огню;
   б) Відділу обезпечень від крадежі з вломом.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження білянсу і рахунку висків і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLIV. адміністраційний рік (1936).
5) Внесення Надзірної Ради в справі: покриття білянсового недобору у відділі обезпечень від крадежі з вломом
6) Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статуту);
   б) 8 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35. статуту).
7) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5 статуту).
8) Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників зголосити додаткові справи, які мали би бути поміщені на денним порядку нарад, одначе та. ке жадання помістити окремі справи на порядку днія треба зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед речинцем Загальних Зборів.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельги бельг. 89·18, 88·85, Долари американські 5.28·50, 5.26·00, долари канад. 5.28·50—5.26·00, Фльорени гол. 291·22—289·60, Франки фр. 23·73—23·59, Франки швайцарські 121·10—120·50, Фунти англ. 26·17—26·01, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—17·00, Кор. дан. 116·79—115·95, Кор. норв. 131·43—130·45, Корони шв. 134·93—133·95, Ліри італ. 23·70 — 23·00, Марки фін. 11·57—11·20, Марки нім. 124·00—121·00, Шил. австр. 99·20—98·00. Марки нім. срібні 134, 131.

Акції.

Банк Польський 101·50, Ліпьпоп 12·90, Островець 23·90, Стараховичі 31·00, 31·25. Тенденція дещо слабша.

Папери.

3 пов. інвест. 1 ем. 63·75, серія номот. 2. ем. 64·00, серія 83·75, 5 конверс. 59·00, 6 дол. 51·25, купон 12·63, 4 прем. дол. 37·50, 7 стабіл. 365·00, купон 13·29, 4 консол. 52·88, 51·50, 52·00, дві ост. сот. 51·25, 51·88, дві ост. др.

Тенденція дещо слабша.

Збіжжя.

Львів, 13. V.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	29·75—30·00
Пшениця збір. червона	28·75—29·00
Пшениця одн. біла	29·50—19·75
Пшениця зб. біла	28·75—29·00
Жито шт. I.	24·25—24·50
Жито шт. II.	24·00—24·25
Овес шт. I. незамок.	23·75—24·00
Овес шт. I. А легко зам.	23·00—23·25
Овес шт. II. незамок.	23·00—23·25
Овес шт. II. А легко зам.	21·75—22·25
Лен	45·00—46.00
Сім'я конопляне	34·50—35.00
Ріпак озим	49·00—50·00
Ріпак літний	45·00—46·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 13. травня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок без опакування . . . . . 3·25 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув. 3.30 „
молоко від 27. IV. ц. р. . 0.18—0·19 „
копа яєць . . . . . 2·65—2·70 „

Продажа масла і молока більшає, попит середній. Тенденція на масло та молоко вичікуюча, на яйця вдержана.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 13. V. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоквасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті 1.50 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. вгору 1.25 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

1 зол. на віднову церкви в Рудні зложила через Адм. „Діла" М. Воробець, Левандівка.

МЕШКАННЯ

ГАРНА, фронтова, умебльована кімната зі світлом та уживанням лазнички, евент. з цілим удержанням до винайму від 1. червня для солідної пані або пана. Ближча відомість: трафіка Іта, Руська 1. 931 1—2

КУПНО-ПРОДАЖА

ПРОДАМ дім поверховий мурований заизолований, 5 убікацій, спіжарня, клозети, 201 сяж. городу. Тракт Грибовицький 26 (Jałowiec). 2 хвилини від трамваю. Господар 1—1

КОЛІРОВІ з сирого шовку підштанці жеські 2.75, дамські 2.25. „АСТРА", СИКСТУСЬКА 2. 773 3—1

„СВІТ ДИТИНИ", СИКСТУСЬКА 2, поручає гарні плащики дитячі та все для дитини 776 2—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ФАБРИКА „Фортуна Нова" пошукує цукорника. Зголошення просто на фабрику, Кордецького 23, враз зі свідоцтвами і відповідними референціями. 929 1—1

ФАБРИКА „Фортуна Нова" пошукує кваліфікованого бухгальтера з довголітньою практикою. Зголошення просто на фабрику, вул. Кордецького 23, враз з відповідними свідоцтвами та референціями. 929 1—1

ПАНСІОНИ

ПАНСІОН „Олена" в ЯМНІМ отворено 16. травня. І. ЛІСЬКЕВИЧЕВА. 914 5—1

РІЖНІ

ЛІТНИЩЕ РОЗЛУЧ. Вілля одній чи двом родинам або на пансіон до винайму. — Парфанович, Львів, Зиблікевича 51. 926 1—2

РОЗПИЛЯЧІ до кольонських вод направляє фірма „ТЕНЧА", Львів, Райська 2. тел. 225-27. 142 7—18

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.